

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
И
ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

„БОРИКА“ АД

2021 година

София, април 2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Доклад за дейността.....40 страници
2. Доклад на независимия одитор.....6 страници
3. Годишен финансов отчет.....68 страници

ДОКЛАД

ЗА

ДЕЙНОСТТА

НА БОРИКА АД

ЗА 2021 Г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

АКЦЕНТИ 2021.....	4
ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА 2021.....	6
МАКРОИКОНОМИЧЕСКА РАМКА 2021 г.....	6
ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ 2021 г.....	7
УПРАВЛЕНИЕ И ПРОФИЛ НА ДРУЖЕСТВОТО	8
ОФИСИ И ПРЕДСТАВИТЕЛСТВА В СТРАНАТА	9
ДАННИ ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА СД НА БОРИКА АД ЗА 2021, СЪГЛАСНО ИЗИСКВАНИЯТА НА ЧЛ. 247, АЛ. 2 ОТ ТЗ.....	9
ПРИХОДИ ПО БИЗНЕС ЛИНИИ.....	11
БИСЕРА 6.....	12
БИСЕРА7-EUR.....	13
СЕБРА	13
ПЛАТЕЖНА СИСТЕМА БОРИКА И SWITCH.....	13
SWIFT.....	14
PSD2	14
КАРТОВИ УСЛУГИ.....	15
АТМ	15
ПОС.....	16
УПРАВЛЕНИЕ НА КАРТИ.....	17
КАРТИ И ПИН	19
БЕК ОФИС.....	19
ЕЛЕКТРОННА ТЪРГОВИЯ	19
РИСК И СЪОТВЕТСТВИЕ.....	19
ЕЛЕКТРОННИ УСЛУГИ	20
УДОСТОВЕРИТЕЛНИ УСЛУГИ	20
EFAKTURA.....	20
СОФТУЕРНИ УСЛУГИ	21
ИНФРАСТРУКТУРНИ УСЛУГИ	21
НАЦИОНАЛНА КАРТОВА И ПЛАТЕЖНА СХЕМА	22
ПЛАТЕЖНА ИНСТИТУЦИЯ БОРИКА	23
ОПЕРАТИВНИ РАЗХОДИ.....	24
РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	24
РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	25
РАЗХОДИ ЗА АМОРТИЗАЦИИ	26
РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ	26
ДРУГИ РАЗХОДИ.....	26
БАЛАНСОВА СТРУКТУРА И ИЗМЕНЕНИЯ	27
СТРУКТУРА НА АКТИВА	27
СТРУКТУРА НА ПАСИВА.....	27
ОСНОВНИ БАЛАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ	28

ТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА	29
МАРКЕТИНГ И КОМУНИКАЦИИ.....	29
КОРПОРАТИВНА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ.....	30
УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ.....	31
ИНФОРМАЦИОННА СИГУРНОСТ	34
ВЪТРЕШЕН ОДИТ	35
ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА НА БОРИКА АД ЗА 2021	36
ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА НА БОРИКА АД ЗА 2022	36
УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ И ОПЕРАЦИОНЕН РИСК	37
СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД.....	39
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	40

АКЦЕНТИ 2021

Незабавни плащания в лева

На 22.11.2021 г. стартира услугата за незабавни плащания в БИСЕРА6 базирана на правилата и изискванията на Националната картова и платежна схема Blink. Успешно завърши първият важен етап от изпълнението на стратегическия проект „Незабавни плащания в лева“ свързан с изграждането на национална платежна инфраструктура. Към 31.12.2021 г. двама от пилотните участници са сертифицирани и техните клиенти вече имат възможност да правят преводи в левове от сметка в сметка (P2P/P2B) за суми до 30 хил. лева в рамките на 10 секунди в съответствие с въведената паневропейска SEPA схема за незабавни плащания на Европейския платежен съвет.

Внедряване на Борика Нова генерация (Борика НГ)

През 2021 г. беше осъществена пълна миграция на АТМ парка на три финансови институции, а с други две дейностите са почти завършени. В процес на финализиране и подготовка на пилот е цялостното тестване на решението по фаза 1b) POS Acquiring & Acquiring CMS as a Service, както и на новата инвентарна система за ПОС устройства - Terminal Inventory System (TIS). Осъществена е първата пилотна миграция на финансова институция, обслужвана по модел CMS as a Service. След успешната миграцията на клиентските финансови институции към новото 3DS ACS (Issuing) решение, стартираха проекти за въвеждане на биометрични решения за автентикация с 13 от общо 18 финансови институции, обслужвани от система БОРИКА. Миграцията на клиентските финансови институции към новото 3DS MPI (Acquiring) решение завърши в края на годината. В реална среда се обслужват терминали и търговци на 13 финансови институции, обслужвани от БОРИКА АД.

Multibanking HUB

През 2021 г. стартира услугата Multibanking Hub, която дава възможност на банките ползватели да предлагат на клиентите си услуги с добавена стойност като Доставчици на платежни услуги. Multibanking Hub е интегриран с голяма част от Доставчиците на платежни услуги в България, които имат работещи интерфейси по PSD2. Реализирана е също и интеграция с PSD2 Хъб на MasterCard. Първи клиент на услугата е приложението Inforay на Платежна институция Борика. През годината към Multibanking Hub се включи още една банка.

Портал за оспорени плащания и обмен на електронни документи

Проектът стартира през второ тримесечие на 2021 г. През годината са реализирани повечето функционалности свързани с администрирането на портала и е стартирана работата по самия процес на оспорване.

INFOPAY

Продуктът InfoPay беше успешно имплементиран в продукционна среда. Интегриран е с услугите за отдалечена идентификация за саморегистрация на клиентите, както и с Агентски портал за регистрация в офисите.

Електронна идентификация

През 2021 г. БОРИКА успешно реализира Квалифицираната удостоверявателна услуга „Електронна идентификация“. Електронната идентификация е процес, който позволява да се установи самоличността на физическо лице в електронна форма. Услугата е сертифицирана съгласно Регламент (ЕС) 910/2014 и вписана в доверителният списък на Европейския съюз, като доверителна услуга на местно ниво.

Успешно бе интегрирана услугата за Електронна идентификация през двата канала за отдалечена идентификация - чрез мобилно приложение B-Trust Mobile и чрез специализирана интернет страница през браузър. Интегриран е и процес на видео идентификация при неуспешна автоматична идентификация.

Член на EMPSA

БОРИКА вече е част от **Европейската асоциация на системите за мобилни разплащания** (European Mobile Payment Systems Association - EMPSA). Асоциацията е основана през 2019 г. в Цюрих, Швейцария. Мисията на EMPSA е да насърчи сътрудничеството между държавите и да направи възможно използването в международен план на националните системи за мобилни плащания, посредством съвместни проекти и технологични решения.

Награда TRUE LEADERS на ICAP България

За поредна година БОРИКА АД е сред водещите компании в България, отличени в инициативата TRUE LEADERS на ICAP България. Инициативата TRUE LEADERS отличава за девети път всички компании, лидери в сектора, в който оперират, и отговарят едновременно на няколко измерими и обективни критерии – да са сред 300-те най – печеливши компании по EBITDA за 2020 г., да са запазили или увеличили броя на своя персонал, да имат висока кредитна оценка и да бъдат лидери в своя сектор.

МЕНИДЖЪР НА ГОДИНАТА 2021

Мирослав Вичев, Главният изпълнителен директор на БОРИКА АД, е големият победител в годишното издание на най-престижния конкурс за бизнес у нас - "Мениджър на годината". Съревнованието се провежда за 14-та поредна година от списание "Мениджър". Името на новия Мениджър на годината по традиция беше обявено от президента на България Румен Радев. Мирослав Вичев получи високото отличие по-рано през ноември на церемония от затворен тип в президентската институция, проведена в присъствието на финалистите от десетката на топ мениджърите на 2021 г. и издателя на организатора на конкурса списание „Мениджър“, Александра Мирчева.

ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА 2021

МАКРОИКОНОМИЧЕСКА РАМКА 2021 г.

През първата половина на 2021 г. се наблюдаваше силно икономическо възстановяване и преобладаваща възходяща динамика на краткосрочните макроикономически показатели. Като цяло бизнесът и потребителите се адаптираха, за да се справят по-добре с протиепидемичните мерки. С въвеждането на ваксинацията и постепенното отменяне на мерките, икономиката на ЕС и на страните от еврозоната започнаха да се възстановят по-бързо, делът на ваксинираните се увеличаваше, а ограниченията се смекчаваха. Този растеж се дължеше най-вече на частното потребление, инвестициите и нарастващото търсене от ЕС вследствие на укрепването на световната икономика.

В България също се наблюдаваше много силно възстановяване на икономиката. За периода януари-септември 2021 г. БВП на страната нарасна в реално изражение с 3,6%. За този растеж с най-голям принос е вътрешното търсене и най-вече потреблението.

Постепенно условията на пазара на труда започнаха да се подобряват, заетостта да нараства, а равнището на безработицата спадна от най-високите си стойности. Към края на годината обаче се отчете запазване на броя на заетите на нивото от 2020 г., а коефициентът на безработица за деветте месеца на 2021 г. достигна 5,5%. За същия период на 2021 г. средната работна заплата се е повишила средно с 11,9% на годишна база, като отчетеният темп на растеж в общественния сектор от 16,4% надхвърля този в частния сектор на икономиката, който е 10,4%.

От началото на годината темпът на инфлация в България следва тенденция на ускорение като към ноември достигна до 6,3% на годишна база. Основният фактор за формиране на този ръст бяха проблемите с веригите на производство и доставки, както и съществено поскъпване на суровините на световните пазари, най-вече на енергията и храните, което постепенно се прехвърли и върху цените за крайните потребители.

Бурното възстановяване на икономиката през 2021 г. вероятно ще доведе до задминаване на предкризисните нива, а БВП на страната ще възстанови съществена част от реализирания през 2020 г. спад. Същевременно след второто полугодие на годината вече се наблюдаваха сигнали за забавяне на растежа. Очакванията са тази тенденция да продължи през 2022 г., когато положителният базов ефект след възстановяването от кризата постепенно ще се изчерпи, особено след ограничаване на фискалните стимули и преминаване към фискална консолидация.

Макроикономическите показатели, отчетени в последната публикувана статистика на НСИ към края на ноември 2021 г. достигат:

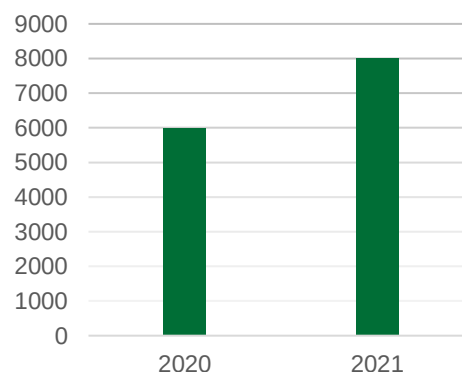
Макроикономически Показатели	2021 г.
Реален годишен темп на растеж на БВП	4,6%
ХИПЦ - % изменение в края на годината	6,3%
Частно потребление	7,3
Внос на стоки и услуги	12,7
Износ на стоки и услуги	9,8
Безработица	4,6%

ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ 2021 г.

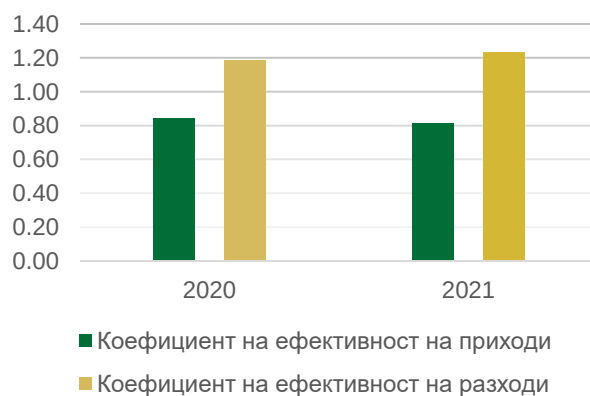
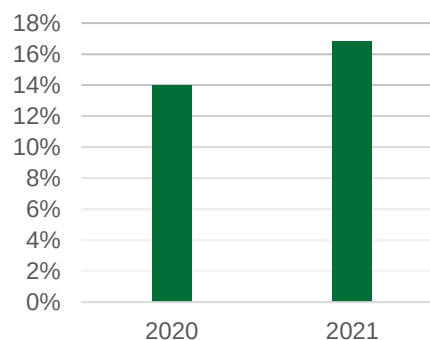
Ключови показатели	2021	2020	Изм. 2021/2020,%
Финансови резултати (хил. лв.)			
Печалба преди лихви, данъци и амортизации (EBITDA)	14 569	12 419	17%
Печалба /преди данъци/	8 909	6 642	34%
Нетна печалба	8 017	5 976	34%
Приходи от услуги	46 849	42 321	11%
Общо приходи от дейността	47 618	42 734	11%
Разходи за дейността	38 709	36 092	7%
Балансови показатели (хил. лв.)			
Собствен капитал	69 714	66 550	5%
Основни съотношения (%)			
Рентабилност на услуги (преди данъци)	19%	16%	
Рентабилност на услуги (след данъци)	17%	14%	
ROE - Възвръщаемост на капитала (след данъци)	11%	9%	
Коефициент разходи към приходи	0,81	0,84	
Коефициент приходи към разходи	1,23	1,19	

ПРИХОДИ И РАЗХОДИ ОБЩО
(ХИЛ.ЛВ.)

НЕТНА ПЕЧАЛБА (ХИЛ.ЛВ.)

КОЕФИЦИЕНТИ НА ЕФЕКТИВНОСТ

РЕНТАБИЛНОСТ НА
ПРИХОДИ СЛЕД ДАНЪЦИ
(%)

УПРАВЛЕНИЕ И ПРОФИЛ НА ДРУЖЕСТВОТО

Корпоративното управление на БОРИКА АД е система с ясно дефинирани функции, права и отговорности на всички нива – Общо събрание на акционерите, Съвет на директорите, структури в Централата и регионите.

БОРИКА АД е непублично акционерно дружество. Акционери са БНБ с 36.11% и 20 търговски банки с общо 63.89% от капитала. Записаният и внесен основен капитал на Дружеството възлиза на 15 958 410 лв. и е разпределен в 1 063 894 бр. обикновени поименни акции с право на глас всяка с номинална стойност 15 лева.

Ръководството на Дружеството в лицето на съвет на директорите (СД) се състои от 9 членове и състав, както следва:

- Калин Христов – председател;
- Цветанка Минчева – заместник председател;
- Мирослав Вичев – член;
- Неделчо Неделчев – член;
- Георги Константинов – член;
- Татяна Иванова – член;
- Юрий Генов – член;
- Петя Димитрова – член;
- Георги Заманов – член.

Лицата натоварени с общо управление са представени от Одитния комитет на Дружеството както следва:

- Райка Онцова – председател;
- Петя Димитрова – член;
- Иван Искров – член.

Дружеството се представлява и управлява от Главния изпълнителен директор Мирослав Вичев.

Към 31.12.2021 г. общият брой на персонала в Дружеството е 377 служители (към 31.12.2020 г.: 367 служители).

В състава на ключовия управленски персонал са включени членовете на Съвета на директорите, в т.ч. и Главния изпълнителен директор, както и членовете на Одитния комитет. За 2021 г. те са получили възнаграждения (заплати и други краткосрочни доходи) на обща стойност 1 090 хил. лв. (1 076 хил. лв. за 2020 г.).

ОФИСИ И ПРЕДСТАВИТЕЛСТВА В СТРАНАТА

БОРИКА АД има разкрити офиси извън централно управление в гр. София и представителства в следните градове:

Регион Запад: гр. Видин, гр. Монтана, гр. Враца, гр. Благоевград, гр. Кюстендил и гр. Перник.

Регион Север: гр. Велико Търново, гр. Плевен, гр. Ловеч, гр. Търговище, гр. Разград, гр. Русе, гр. Силистра и гр. Габрово, гр. Варна, гр. Добрич, гр. Шумен.

Регион Юг: гр. Пловдив, гр. Пазарджик, гр. Стара Загора, гр. Хасково, гр. Кърджали и гр. Смолян, гр. Бургас, гр. Сливен и гр. Ямбол.

Дружеството няма регистрирани клонове.

ДАННИ ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА СД НА БОРИКА АД ЗА 2021, СЪГЛАСНО ИЗИСКВАНИЯТА НА ЧЛ. 247, АЛ. 2 ОТ ТЗ.

Съгласно Устава на БОРИКА АД, акционери и притежатели на акции, могат да бъдат само банки. Поради това условие, разпоредбите на чл. 247 ал. 2 т. 2 и 3 от ТЗ не са приложими за членовете на съвета на директорите на дружеството т.е. не могат да бъдат придобити, притежавани и прехвърлени от членовете на съвета през 2021 г. акции на дружеството, както и нямат права да придобиват такива.

Членовете на съвета на директорите: Калин Христов, Цветанка Минчева, Мирослав Вичев, Георги Заманов, Татяна Иванова, Георги Константинов, Юрий Генов, и Петя Димитрова не участват в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници и не притежават повече от 25% от капитала на друго дружество.

Единствено Неделчо Неделчев притежава повече от 25% от капитала на други дружества.

Участието на членовете на съвета на директорите на БОРИКА АД в управлението на други дружества е следното:

- Мирослав Вичев - не участва в други търговски дружества като прокурист, управител или член на съвети;
- Калин Христов – Председател на СД на „Дружество за касови услуги“ АД;
- Юрий Генов – член на Управителния съвет и Изпълнителен директор на Банка ДСК АД; член на Надзорния съвет на „ДСК Мобайл“ ЕАД;
- Татяна Иванова – член на Управителния съвет и Изпълнителен директор на ОББ АД, член на Надзорния съвет на ПОК ОББ ЕАД;

- Георги Заманов – Член на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор на Алианц Банк България АД;
- Цветанка Минчева – Председател на Управителния съвет на УниКредит Булбанк АД; Председател на Надзорния съвет на УниКредит Лизинг ЕАД и УниКредит Кънсьюър Файненсинг ЕАД, Член на Управителния съвет на „Съвет на жените в бизнеса в България“ (НПО);
- Неделчо Неделчев - Председател на Управителния съвет и Изпълнителен директор на Общинска банка АД;
- Георги Константинов – Член на Управителния съвет и Изпълнителен директор на Централна кооперативна банка АД; Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите на ЦКБ Асетс Мениджмънт; член на Надзорния съвет на Централна кооперативна банка АД-Скопие, Република Северна Македония, член на Надзорния съвет на ЧЕЗ Електро България АД;
- Петя Димитрова – Председател на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор на ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ АД; Заместник председател на Съвета на директорите на Гръцки бизнес съвет в България; член на Управителните съвети на Фондация Атанас Буров, Ендевър България, Международен банков институт и Асоциация на банките в България; асоцииран член на Конфедерация на работодателите и индустриалците в България.

Дружеството няма сключени договори през 2021 г. с членовете на Съвета на директорите, както и със свързани с тях лица, съгласно изискванията на чл. 240б от ТЗ.

ПРИХОДИ ПО БИЗНЕС ЛИНИИ

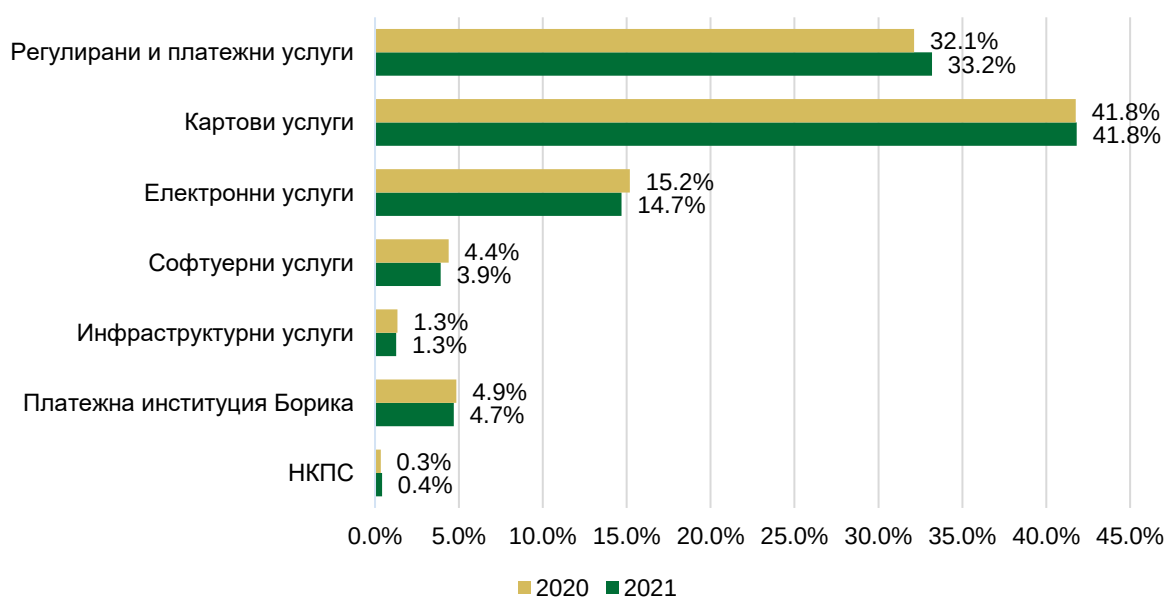
Приходите от услуги на БОРИКА АД за 2021 г. по бизнес линии, сравнени с предходната година са:

ПРИХОДИ ПО БИЗНЕС ЛИНИИ НА БОРИКА АД	Отчет 2021 г. (хил. лв.)	Отчет 2020 г. (хил. лв.)	Изм. 2021/2020, %
Регулирани и платежни услуги	15 550	13 600	14,3
Картови услуги	19 592	17 673	10,9
Електронни услуги	6 881	6 425	7,1
Софтуерни услуги	1 837	1 858	-1,1
Инфраструктурни услуги	594	569	4,4
НКПС	197	142	38,7
Платежна институция Борика	2 198	2 054	7,0
Всичко приходи	46 849	42 321	10,7

Като цяло, въпреки кризата с COVID-19 в първите месеци на годината, възстановяването през второ и трето тримесечие беше много бързо. Това се отрази положително върху приходите от услуги на БОРИКА АД, които надминават значително тези за 2020 г. С най-голям ръст в процентно отношение са услугите от групите на „Регулирани и платежни услуги“, „Картови услуги“ и НКПС.

В резултат на това в структурата на приходите на графиката по-долу се откроява изменението в относителния дял на Регулирани и платежни услуги, като делът им нараства с по 1,1% за сметка на намаление от 0,5% на приходите от Софтуерни и Електронни услуги.

Структура на приходите по бизнес линии (%)

РЕГУЛИРАНИ УСЛУГИ

Регулирани и платежни услуги	Отчет 2021 (хил. лв.)	Отчет 2020 (хил. лв.)	Изм. 2021/2020, %
БИСЕРА 6	5 075	4 697	8,0
Незабавни плащания	72	-	N/A
БИСЕРА 7	246	227	8,4
СЕБРА	1 498	1 466	2,2
Платежна система БОРИКА и Switch	6 997	5 953	17,5
SWIFT	1 129	807	39,9
PSD2	533	450	18,4
Общо приходи	15 550	13 600	14,3

След намаляване и премахване на голяма част от ограниченията, се наблюдава рязко нарастване на транзакциите при всички платежни системи.

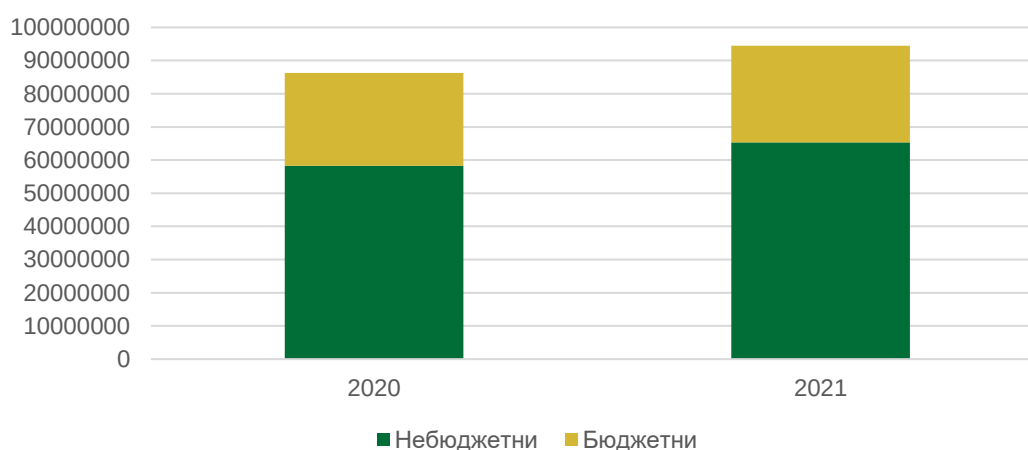
БИСЕРА 6

Броят на участниците в системата в края на 2021 г. е 26.

Общият брой на транзакциите през БИСЕРА 6 достигна 94 488 хил. бр., което представлява ръст от 9,6% спрямо предходната година (2,3% през 2020 г.), като броят на небюджетни транзакции расте с 12,1% (4% през 2020 г.), а броят на бюджетните транзакции расте с 4,3% (-1,3% през 2020 г.).

Сумите „пренесени“ с транзакциите в БИСЕРА 6 нарастват с 17,3% спрямо 2020 г., като за сравнение ръстът през 2020 г. спрямо 2019 г. е бил 4%.

ИЗМЕНЕНИЕ НА ТРАНЗАКЦИИ В БИСЕРА 6, БР.

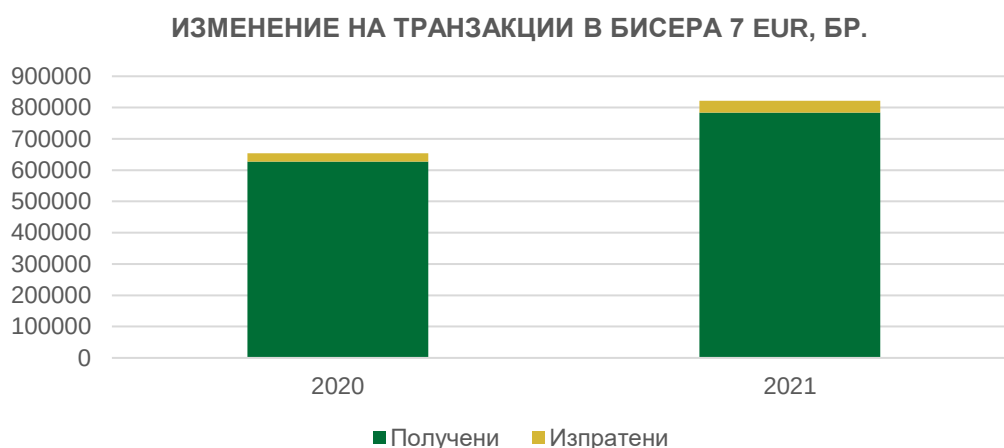

Относителният дял на бюджетни към небюджетни транзакции продължава тренда от последните две години като се променя в полза на небюджетните и достига съответно 31:69 (32:68 за 2020 г.).

БИСЕРА7-EUR

Общият брой транзакции в системата към края на 2021 г. е 799 хил. бр., а ръстът на броя получени и изпратени транзакции в системата спрямо 2020 г. е 25,7%.

При транзакциите изпратени от участниците в системата, се наблюдава ръст от 44,6%, а при получените от тях ръстът е 24,9% спрямо 2020 г.

Броят на участниците в системата е 17, от които 14 директни и 3 индиректни участници.

СЕБРА

Броят на транзакциите през СЕБРА на годишна база отбелязва ръст от 3,9%. Сумата на одобрените бюджетни плащания нараства с 12,9%.

Статистика СЕБРА	2021	2020
Общ брой бюджетни организации в края на годината	5 137	5 125
Разпоредители, одобряващи плащания - всичко	179	176
от тях първостепенни разпоредители	114	111
други (второстепенни)	65	65
Брой потребители на системата	1 070	1 019
Одобрени плащания		
брой	3 190 018	3 069 946
сума	54 008 430 625	47 845 031 141

ПЛАТЕЖНА СИСТЕМА БОРИКА И SWITCH

С най-голям ръст от платежните системи, в резултат на бързото възстановяване на икономическата обстановка са транзакциите в платежна система БОРИКА.

Финансовите транзакции през периода нарастват с 18,6%, а нефинансовите намаляват с 13,5%.

Броят на транзакциите „Сетълмент“ нараства с 18,5% през 2021 г. спрямо 2020 г.

Броят на участниците в системата към края на 2021 г. е 27, като 22 са търговски банки и 5 са платежни институции. Броят им намалява с една банка спрямо края на 2020 г., в резултат на сливане.

SWIFT

Приходите от Swift ССБ нарастват с 40% спрямо предходната година. Големият ръст е в резултат от отчетени еднократни такси от внедряването на услугата Connector for T2 Bundle при няколко клиенти.

PSD2

Към края на 2021 г. услугата XS2A Gateway се ползва от 14 клиенти, от които 11 банки и 3 платежни институции.

Приходите нарастват с 18,4%, поради включване на още една платежна институция към услугата през 2021 г.

КАРТОВИ УСЛУГИ

Картови услуги	Отчет 2021 (хил. лв.)	Отчет 2020 (хил. лв.)	Изм. 2021/2020, %
АТМ	2 119	2 016	5,1
ПОС	5 380	4 502	19,5
Управление на карти	6 612	6 286	5,2
Карти и ПИН	1 767	1 596	10,7
Електронна търговия	2 405	1 666	44,4
Sucard	381	415	-8,2
UATP	316	526	-39,9
Управление на риск и съответствие	612	666	-8,1
Общо приходи	19 592	17 673	10,9

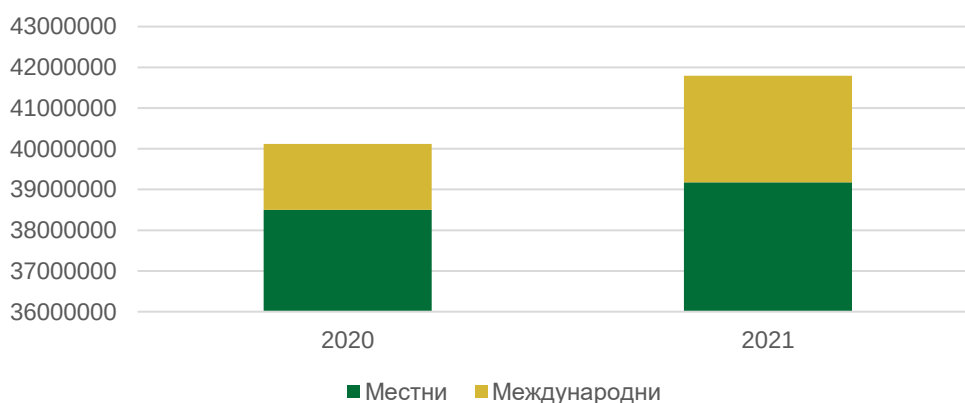
След премахване на ограниченията, свързани с COVID-19, се наблюдава рязко нарастване на картовите транзакции на ПОС и АТМ, като ръстът на международните транзакции е много по-голям от този на местните. Това се дължи на голямото оживление при туристическите и друг вид пътувания заради премахване на доста от ограниченията през летните месеци на 2021 г.

Структурата на финансовите транзакции, приети на АТМ и ПОС продължава да се променя все повече в полза на ПОС транзакциите. Относителният дял на АТМ към ПОС транзакции през 2021 г. е в съотношение 27:73 (30:70 през 2020 г.).

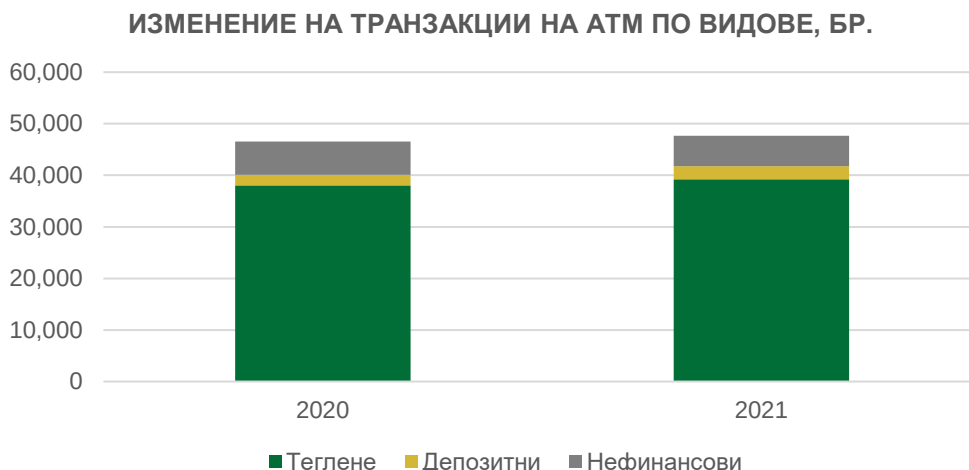
АТМ

Транзакциите на АТМ очаквано бяха най-засегнати от пандемичната криза. След първите месеци на 2021 г. общият брой на финансовите транзакции на АТМ нарасна с 4,2%. Броят на местните финансови транзакции на АТМ се увеличи с 2%, а на финансовите транзакции с карти, издадени в чужбина нарасна още по-рязко, предвид възстановяването на пътуванията през летните месеци и достигна до 62%.

ИЗМЕНЕНИЕ НА МЕСТНИ И МЕЖДУНАРОДНИ ТРАНЗАКЦИИ
НА АТМ, БР.

От транзакциите на АТМ, тегленията нарастват с 3,1%, депозитните транзакции растат с 23,7%, а броят на нефинансовите транзакции намалява с 8,2%.

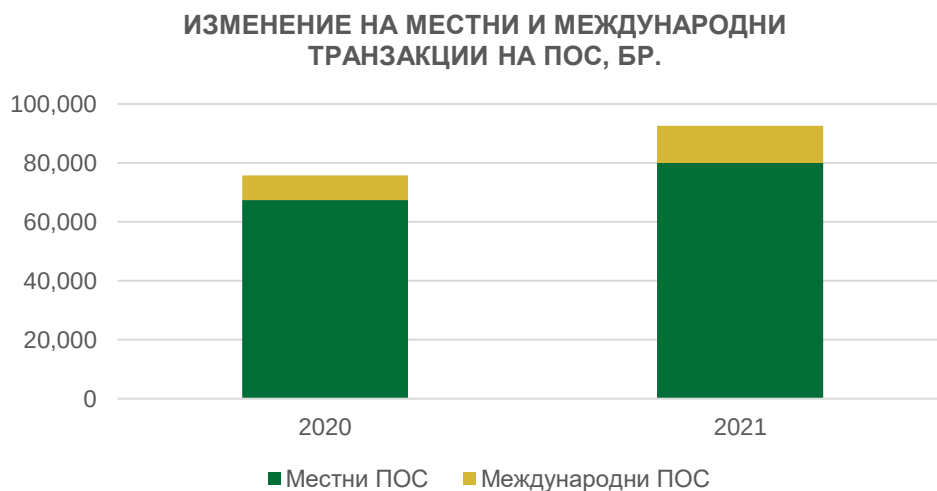

Към края на 2021 г. свързаните АТМ към система БОРИКА са 1 945 бр. (2 012 бр. в края на 2020 г.). Намалението спрямо края на миналата година е 3,3%.

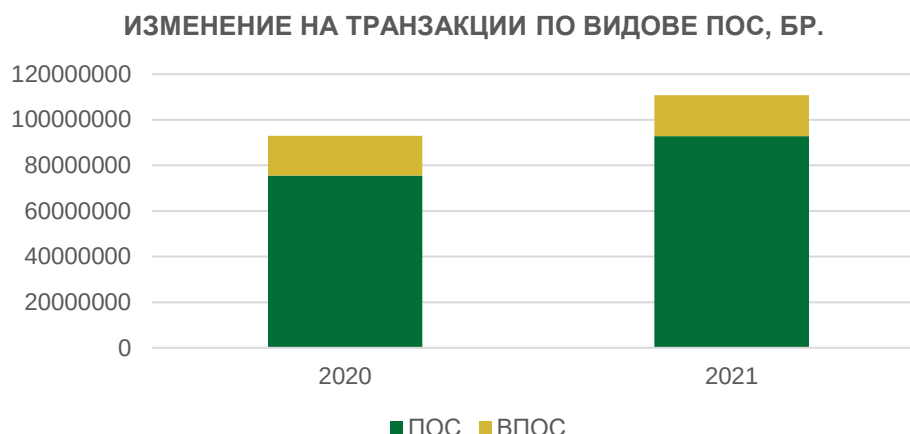
ПОС

Финансовите транзакции на ПОС нарастват много по-бързо от тези на АТМ, като ръстът спрямо 2020 г. достигна 19,2%. Броят на нефинансовите и други транзакции нараства с 13,5%.

Транзакциите на ПОС с карти, издадени в страната нарастват с 19% спрямо 2020 г., а транзакциите на ПОС с карти, издадени в чужбина растат с 50%.

Премахването на ограниченията доведе до ново нарастване на дела на транзакциите на физически ПОС терминали спрямо този на ВПОС. Броят на транзакциите на ПОС нараства с 22,8%, а този на ВПОС с 3,6%. Съответно и в структурата на транзакциите по видове ПОС се достигат нивата от преди пандемията, като делът на ВПОС намалява с 3 процентни пункта, а съотношението в края на 2021 г. е 84:16 в полза на физическите ПОС (81:19 през 2020 г.).

Поддържаните ПОС терминали са 49 598 броя (47 980 бр. в края на 2020 г.). Нарастването спрямо края на миналата годината е с 3,4%.

УПРАВЛЕНИЕ НА КАРТИ

Върху транзакциите на издател влияние оказват както ограниченията, свързани с пандемията, така и излизането на банки от система БОРИКА. По тази причина, въпреки възстановяването на икономиката, финалното излизане от система БОРИКА на картите на банка поради сливане, се отрази в намаление на транзакциите на ATM и спад в темпа на растеж на транзакциите на ПОС спрямо 2020 г.

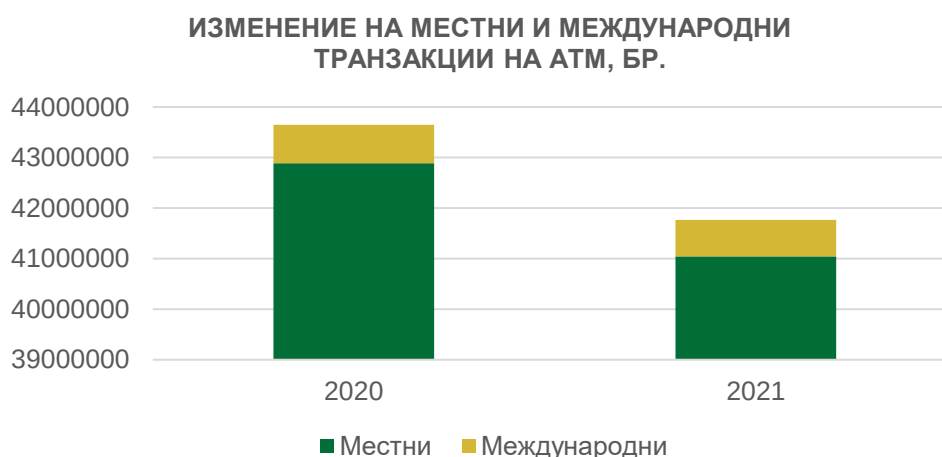
Общият брой транзакции на издател през 2021 г. нарасна с 5% в сравнение с предходната година. Броят на финансовите транзакции нарасна с 8,1%, а този на нефинансовите и други транзакции се намалява с 11,4%.

Относителният дял на ATM към ПОС транзакциите продължава бързо да се изменя в полза на ПОС транзакциите, като през 2021 г. достигна съотношение съответно от 32:68 (36:64 през 2020 г.).

Транзакции на ATM

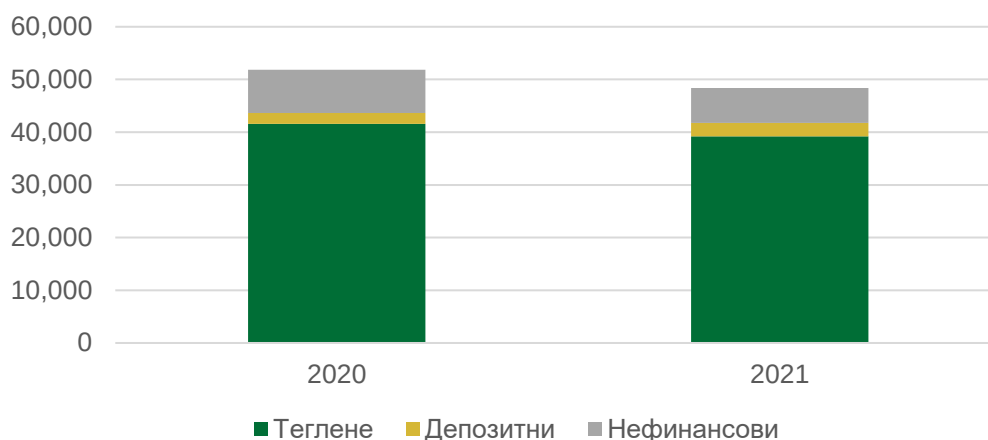
През 2021 г. финансовите транзакции на ATM намаляват спрямо 2020 г. с 4,3%.

Броят на местните финансови транзакции на ATM намалява с 4,3%, а на финансовите транзакции с карти, издадени в чужбина намалява с 4,8%.

От транзакциите на АТМ, тегленията намаляват с 5,7%, депозитните транзакции растат с 23,7%, а броят на нефинансовите транзакции намалява с 19,4%.

ИЗМЕНЕНИЕ НА ТРАНЗАКЦИИ НА АТМ ПО ВИДОВЕ, БР.

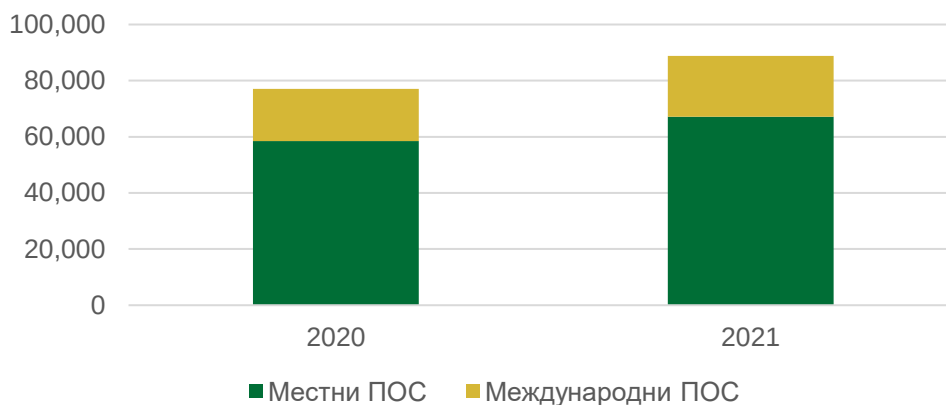

Относителният дял на местните към международните транзакции на АТМ се запазва на нивото на 2020 г. в съотношение съответно 98:2.

Транзакции на ПОС

През 2021 г. общият брой на транзакциите на ПОС нараства с 15,2% спрямо 2020 г. Броят на местните транзакции на ПОС нараства с 15%, а при броя на международните транзакции на ПОС увеличението е с 15,9%.

ИЗМЕНЕНИЕ НА МЕСТНИ И МЕЖДУНАРОДНИ ТРАНЗАКЦИИ НА ПОС, БР.

Относителният дял на местните към международните транзакции на ПОС се запазва на нивото на 2020 г. в съотношение 76:24.

Увеличението на транзакциите на физически ПОС терминали е 17,4%. При виртуалните ПОС се наблюдава спад от 6%.

Общият брой на поддържаните карти в системата е 2 438 хил. бр. (2 472 хил. бр. в края на 2020 г.). Намалението спрямо края на миналата година е 1,4%.

КАРТИ И ПИН

Общият брой на персонализираните карти за 2021 г. достигна 1 813 хил. бр. и се увеличава с 6% спрямо 2020 г. От всички персонализирани карти се пликват 93% (през 2020 г. са 66%).

Броят на генерираните ПИН се увеличава с 15,4% за 2021 г. спрямо 2020 г.

БЕК ОФИС

Намаляването на приходите от SUCARD SAAS спрямо 2020 г. се дължи на спад в доработките и развитието на продукта в резултат на подготовка за преминаване на клиенти към бек офиса на WAY4.

ЕЛЕКТРОННА ТЪРГОВИЯ

В края на годината броят на виртуалните ПОС терминали е намалял с 27,3% спрямо през 2020 г. Това се дължи на изваждане на ВПОС на една банка от системата на 3D Secure.

Регистрираните карти в схемата за сигурни плащания в Интернет нарастват с 251 хил. бр. или 11% спрямо края на 2020 г.

Отчетени са еднократни приходи, свързани с имплементация и миграция на клиенти към новия 3D Secure.

РИСК И СЪОТВЕТСТВИЕ

Намалението на приходите през 2021 г. е в следствие на намалението на приходи от еднократни услуги по различни сертификационни проекти, приключени в края на 2020 г.

ЕЛЕКТРОННИ УСЛУГИ

Електронни услуги	Отчет 2021 (хил. лв.)	Отчет 2020 (хил. лв.)	Изм. 2021/2020, %
<i>B-TRUST, вкл. нетни приходи от стоки</i>	5 877	5 452	7,8
<i>eFaktura</i>	1 004	973	3,2
Общо приходи	6 881	6 425	7,1

УДОСТОВЕРИТЕЛНИ УСЛУГИ

Броят на издадените нови удостоверения за КУКЕП през 2021 г. спрямо 2020 г. нараства с 12%.

Причините за големия ръст спрямо предходната година са следните:

- Разширяване на възможностите за достъп до различни електронни услуги в системата за електронно връчване ССЕВ, Агенция по вписванията, ЦАИС ЕОП, МОН и МВР;
- Стартиране на „електронна рецепта“ и „електронно здравно досие“;
- Отваряне на нови програми за фирми и земеделски производители, за които се приемат електронни заявления.

Процентът на подновените удостоверения за 2021 г. е 85% от всички валидни подписи, подлежащи на подновяване през отчетния период.

За 2021 г. са издадени с 64% повече Облачни КЕП от издадените за 2020 г. От тях 71% са издадени през мобилно приложение, 14% през електронен магазин и 15% от офисите.

EFAKTURA

Общият брой на издателите в системата е 781, от които 34 бр. са нови издатели, сключили договори през 2021 г. В сравнение с 2020 г. броят на новите издатели отбелязва ръст от 10%.

От началото на годината броят фактури, преминали през системата е над 8,7 мил., като под 1% от тях са от нови издатели. В сравнение с 2020 г., броят фактури, преминали през системата, е намалял незначително с 0,3%. Намалението се дължи на прекратени договори в течение на 2021 г., но това не е оказало влияние върху приходите, предвид различните нива на цените на услугите.

СОФТУЕРНИ УСЛУГИ

Софтуерни услуги	Отчет 2021 (хил. лв.)	Отчет 2020 (хил. лв.)	Изм. 2021/2020, %
<i>Софтуерни услуги</i>	1 837	1 858	-1,1
Общо приходи	1 837	1 858	-1,1

Приходите от софтуерни услуги се формират от приходи за развитие на продуктите и приходи от технически поддръжки.

Намалението на приходите от софтуерни услуги се дължи основно на прекратяването на поддръжката на няколко софтуерни продукта за един клиент, поради сливане.

В резултат на това при приходите от техническа поддръжка на софтуерни услуги се отчита спад от 13%, а приходите от доработки и внедряване се увеличават с 21% спрямо 2020 г.

ИНФРАСТРУКТУРНИ УСЛУГИ

Инфраструктурни услуги	Отчет 2021 (хил. лв.)	Отчет 2020 (хил. лв.)	Изм. 2021/2020, %
<i>Инфраструктура като услуга</i>	594	569	4,4
Общо приходи	594	569	4,4

Ръстът на приходите спрямо 2020 г. се дължи на стартирал нов клиент през месец май на 2021 г. и еднократен приход от извършена услуга на клиент.

НАЦИОНАЛНА КАРТОВА И ПЛАТЕЖНА СХЕМА

Национална картова и платежна схема	Отчет 2021 (хил. лв.)	Отчет 2020 (хил. лв.)	Изм. 2021/2020, %
Годишна такса и транзакции	197	142	38,7
Общо приходи	197	142	38,7

Към края на 2021 г. в Националната картова и платежна схема („Схемата“) участват 25 доставчици на платежни услуги (ДПУ) и 3 компании, доставчици на неплатежни услуги, които предлагат на своите клиенти картовите услуги Bcard на Схемата:

- 6 ДПУ като Издатели на платежни карти Bcard;
- 22 ДПУ като Акцептиращи Институции за приемане на платежни карти Bcard;
- 3 Издателя на карти Bcard в ограничена мрежа;
- 5 ДПУ като Акцептиращи Институции за приемане на карти в ограничена мрежа.

Националната картова и платежна схема през 2021 г. стартира предлагането на незабавни плащания Blink, като:

- 17 ДПУ са подписали споразумение за участие в НКПС като Институция на наредител и получател на незабавни плащания Blink;
- 2 ДПУ са сертифицирани като Институция на наредител и получател на незабавни плащания Blink;
- 4 ДПУ са в процес на сертификация като Институция на наредител и получател на незабавни плащания Blink.

Издадените карти Bcard се увеличават с 54%, а реализирания транзакционен обем с тях за цялата година е нараснал с 81%.

Приходите от транзакции с тях отбелязват ръст от 127% спрямо 2020 г., а от транзакции в ограничена мрежа с 171%.

През годината развитието на дейността на НКПС беше съсредоточено в следните няколко проекта:

- Приемане на плащания с карти на Схемата - през 2021 г. сертификацията на безконтактната технология в инсталираните през 2020 г. ПОС завърши. Продължава сертификацията на някои по-нови модели ПОС терминали, устройствата на две банки с центрове, извън система БОРИКА и използваните терминали в наземния и подземния градски транспорт на София;
- B-Secured – през октомври на 2021 г. стартираха на живо Bcard Directory Server и програма “B-Secured” – сигурни плащания с карти Bcard в Интернет за 4 Издателя и 14 Акцептора, ползващи ACS и 3DSS компоненти от БОРИКА. Изготвена е цялата документация на програмата – Правила, ръководства и процедури.

- Централизирано акцептиране - през годината бе завършена детайлната проучвателна фаза по проекта за централизирано приемане на карти с бранд на една МКС. Техническата реализация на проекта бе завършена в края на 2021 г. За втората схема стартира проучвателна фаза. В процес на финализиране са финансовите условия и с двете схеми. С третата МКС бе подписано рамковото споразумение за приемане на карти с техния бранд.
- Незабавни плащания Blink - след официалния старт на платежната услуга „Незабавни плащания в лева“ на 01.04.2021 г. Схемата започна подготовката по изготвяне на правила за приложение на марката Blink, правила за управление на риска и технически стандарти, които бяха одобрени от СД на БОРИКА. Паралелно със съгласуването на правилата започна и включването на всички Доставчици на платежни услуги на пазара към Схемата за предоставяне и на платежните услуги „Незабавни плащания в лева“ с марката Blink.

ПЛАТЕЖНА ИНСТИТУЦИЯ БОРИКА

Платежна институция БОРИКА	Отчет 2021 (хил. лв.)	Отчет 2020 (хил. лв.)	Изм. 2021/2020, %
Акцептиране на плащания	2 054	1 923	6,8
Инфобанк	134	123	8,9
Централизирано акцептиране	10	8	25,0
Общо приходи	2 198	2 054	7,0

Нарастването на приходите от Акцептиране на плащания се дължи основно на ръст в обемите на транзакциите към НАП. През годината продължи намалението на обемите транзакции, свързани със заплащане на транспортни такси, както в резултат на пандемията в началото на годината, така и от намалението на цените на маршрутните карти за тежкотоварните превозни средства в сравнение с предишните цени на винетките.

Възстановяването след ограниченията през втората половина на годината се отрази благоприятно и върху приходите от Централизирано акцептиране.

През годината развитието на дейността на Платежна институция Борика беше съсредоточено в средните няколко проекта:

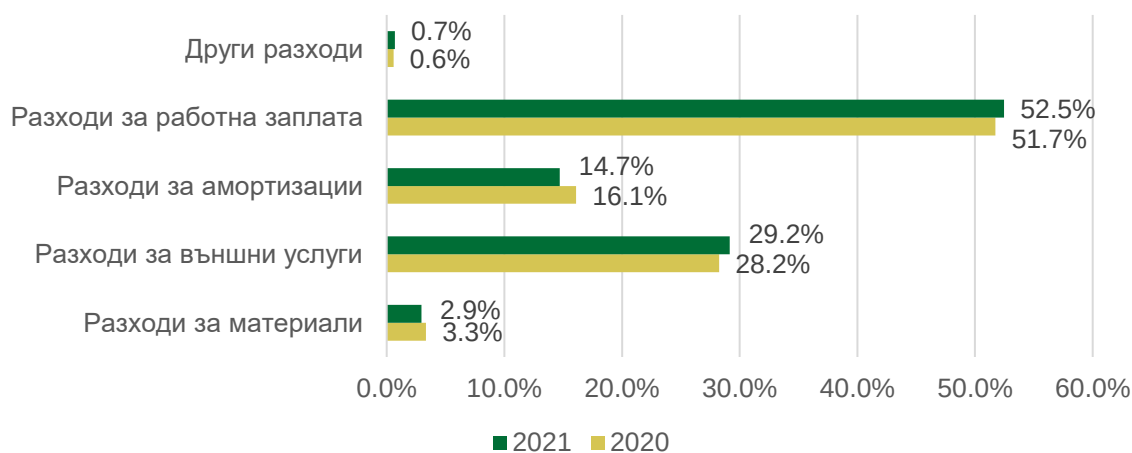
- Централизирано акцептиране;
- Разширяване на портфейла от търговци, обслужвани от Платежната институция БОРИКА;
- InfoPay.

ОПЕРАТИВНИ РАЗХОДИ

Изменението в общите разходи за дейността на дружеството за 2021 г. спрямо 2020 г. е следното:

РАЗХОДИ НА БОРИКА АД	Отчет 2021 г. (хил. лв.)	Отчет 2020 г. (хил. лв.)	Изм. 2021/2020, %
Разходи за материали	1 132	1 202	-5,8
Разходи за външни услуги	11 215	10 139	10,6
Разходи за амортизации	5 660	5 777	-2,0
Разходи за работна заплата	20 181	18 572	8,7
Други разходи	272	211	28,9
Всичко оперативни разходи	38 460	35 901	7,1

Структура на разходите, %

В структурата на общите разходи по икономически елементи се наблюдава намаление на относителния дял на разходите за амортизации с 1,4%, за сметка на разходите за външни услуги, които нарастват с 0,9%. Относителният дял на разходите за персонал се увеличава с 0,9%, а на разходите за материали намалява с 0,4%.

РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

Разходи за материали	Отчет 2021 (хил. лв.)	Отчет 2020 (хил. лв.)	Изм. 2021/2020 %
Разходи за горива	35	44	-20,5
Електроенергия и топлоенергия	417	403	3,5
Материали за електронен подпис	262	214	22,4
Материали за карти и ПИН	192	197	-2,5
Канцеларски и офис материали	138	260	-46,9
Рекламни материали	85	63	34,9
Други разходи	3	21	-85,7
Общо разходи	1 132	1 202	-5,8

Намалението спрямо 2020 г. при разходите за горива се дължи на продължаващо намаляване на пътуванията в следствие на пандемията.

Причина за нарастването на материалите за електронен подпис е ръстът в продажбите на нови КУКЕП през годината.

За разлика от 2020 г., когато повечето рекламни кампании и инициативи бяха отложени или спрени, през тази година разходите за тях се върнаха на обичайното ниво.

Формираният спад на „Канцеларски и други материали“ е в следствие на намаляване през 2021 г. на разходите за закупуване на хигиенни и санитарни материали за предпазване на служителите от COVID 19 сравнено с 2020 г.

РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходи за външни услуги	Отчет 2021 (хил. лв.)	Отчет 2020 (хил. лв.)	Изм. 2021/2020 %
Телекомуникационни разходи	718	724	-0,8
Сервизни и лицензионни такси	7 535	6 926	8,8
Наеми и охрана	59	63	-6,3
Поддръжка на офиси	106	101	5,0
Реклама	456	260	75,4
Одити и сертифициране	212	190	11,6
Застраховки	68	73	-6,8
Данъци и такси	192	139	38,1
Обучения	44	64	-31,3
Консултантски услуги	1 382	1 289	7,2
Транспорт	61	65	-6,2
Текущи ремонти	238	114	108,8
Други	144	131	9,9
Общо разходи	11 215	10 139	10,6

При разходите за сервизни и лицензни такси увеличението спрямо 2020 г. е в следствие на ръст на променливи разходи, свързани с увеличаване на транзакциите на ПИ Борика, поддръжката на нови продукти и системи в Електронни и Картови услуги и с увеличение на постоянни такси за поддръжка.

Големият ръст на разходите за реклама е в следствие от провеждането на няколко медийни събития и рекламни инициативи, които бяха отложени, заради пандемичната криза през 2020 г.

Ръстът на разходите за консултантски услуги е в резултат на отчетени услуги по внедряването на различни проекти и развитието на нови услуги – консултантски услуги и сертификационни проекти по програма Борика НГ, ОКЕП и Отдалечена идентификация, НКПС, развитие на картови и платежни услуги.

Увеличението на разходите за текущи ремонти се дължи на отчетени разходи по ремонт и преустройство на контактен център, зоната за отдых в Оперативния център и други текущи ремонти.

Увеличението на данъци и такси се дължи на въведена нова такса по Наредба 40, чл.8, ал. 1 на БНБ.

През 2021 г. бяха успешно проведени всички обичайни външни одити и сертификации, като допълнително през тази година бе проведен извънреден одит по eIDAS.

Значителното намаление на разходите за обучения се дължи на продължаващо ограничаване на тези разходи, предвид кризата с COVID 19. Проведените обучения през годината бяха извършени в онлайн формат, за което се дължат и по-ниски такси.

РАЗХОДИ ЗА АМОРТИЗАЦИИ

Разходите за амортизации през 2021 г. достигат 5 660 хил. лв., което е намаление спрямо 2020 г. с 2%. Това се дължи на излизане от експлоатация на различни активи, включително продадени собствени сгради.

РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

Разходи за персонал	Отчет 2021 (хил. лв.)	Отчет 2020 (хил. лв.)	Изм. 2021/2020 %
Трудови възнаграждения	16 487	15 331	7,5
Социални осигуровки	1 979	1 883	5,1
Социални надбавка	1 715	1 358	26,3
Общо разходи	20 181	18 572	8,7

Увеличението на разходите за персонал се дължи на три основни причини:

- Планирано заемане на вакантните позиции в рамките на одобрения щат от СД за 2021 г. във връзка с бизнес потребностите на Дружеството за реализиране на работни инициативи и проекти.
- Преструктуриране на контактните центрове за по-пълно обслужване на клиентите на дружеството, като е увеличен броя на служителите и е изграден обединен контактен център за обслужване на крайни клиенти в режим на работа 24/7.
- През годината бяха регистрирани и напускания на служители, заемащи старши ИТ позиции в областта на програмирането и инфраструктурата. С цел запазване целостта на екипите се наложи да бъдат преразгледани нивата на възнаграждения на ключови ИТ специалисти.
- Ръстът на социалните надбавки през 2021 г. спрямо 2020 г. се дължи на изплатена еднократна помощ за справяне с последиците, свързани с пандемията от COVID 19 на всички служители в дружеството.

ДРУГИ РАЗХОДИ

Увеличението в Други разходи е в резултат на изплатено обезщетение по претенция на клиент.

Други разходи	Отчет 2021 (хил. лв.)	Отчет 2020 (хил. лв.)	Изм. 2021/2020 %
Разходи за командировки	16	15	6,7
Представителни разходи	22	23	-4,3
Други разходи	234	173	35,3
Общо разходи	272	211	28,9

БАЛАНСОВА СТРУКТУРА И ИЗМЕНЕНИЯ

СТРУКТУРА НА АКТИВА

В Отчета за финансовото състояние на БОРИКА АД за 2021 г. активите са на обща стойност 80 318 хил. лв., което е увеличение от 5 026 хил. лв. или 6,7% спрямо 2020 г.

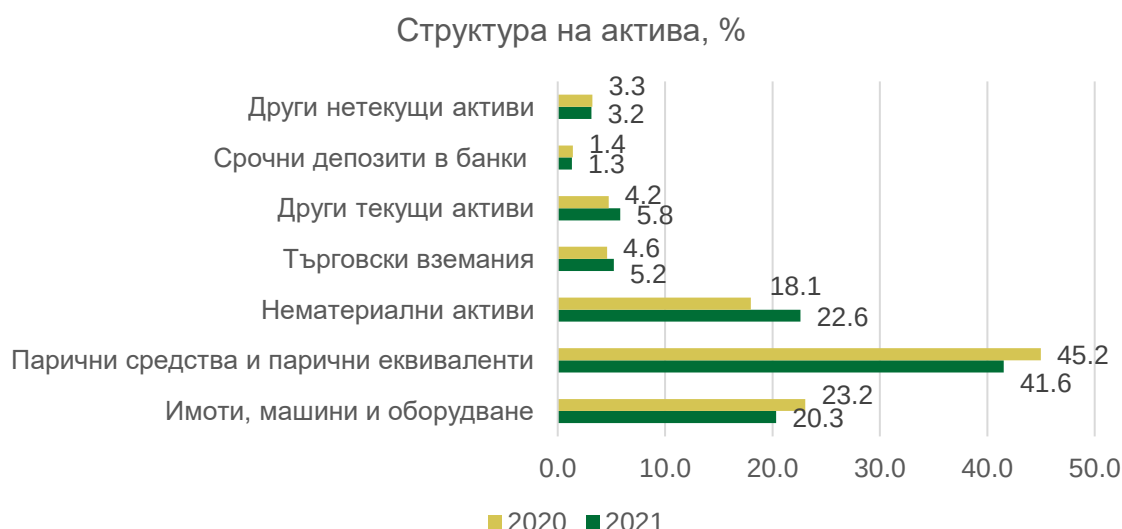
Нетекущите активи се увеличават с 3 475 хил. лв. или 10,4%, което е резултат основно от ръст на нематериални активи. Текущите активи нарастват с 1 551 хил. лв. или с 3,7%, в следствие основно на увеличаване на други текущи активи и търговски вземания.

Нетекущите активи имат относителен дял от 46% в общия размер на активите, а текущите активи съответно 54%. Това представлява увеличение на нетекущите активи, съответно намаление на текущите с 1,5% спрямо 2020 г.

В нетекущите активи (взети за 100%) с най-висок дял са нематериалните активи от 49%, следвани от имоти, машини и оборудване с 44%. Най-голям ръст при нетекущите активи имат нематериалните активи, които нарастват с 4 536 хил. лв. или 33%.

С най-висок относителен дял в текущите активи (взети за 100%) са парични средства и парични еквиваленти – 77%, следвани от търговските вземания с 9,7%.

В общата структура на актива най-голямо изменение има в относителния дял на нематериалните активи:

СТРУКТУРА НА ПАСИВА

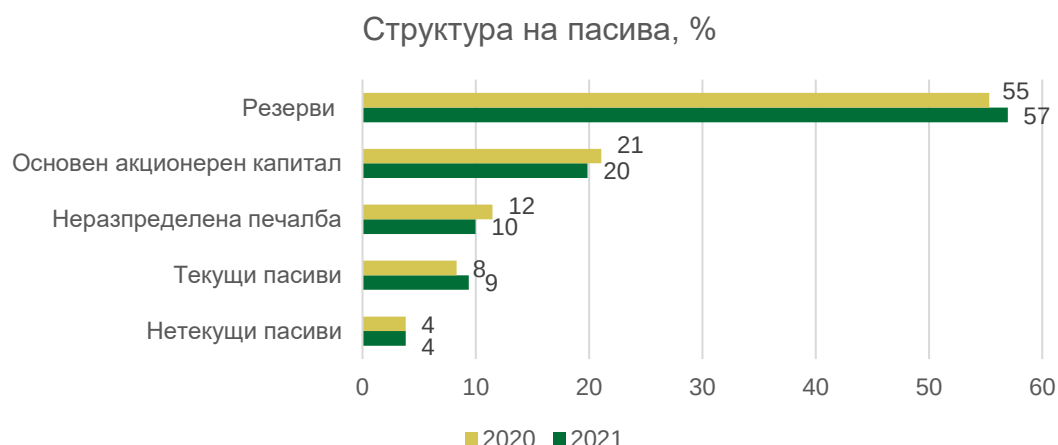
Собственият капитал на БОРИКА АД за 2021 г. е на стойност 69 714 хил. лв. Спрямо 2020 г. увеличението е в размер на 3 164 хил. лв. или 4,8%, което се дължи в най-голяма степен на увеличението на резервите, които нарастват с 4 123 хил. лв. или 10%.

С най-висок относителен дял в структурата на пасива е собственият капитал от 87%. От него (взет за 100%) с най – голям дял са резервите – 65,6%, следвани от основния капитал с относителен дял 23%.

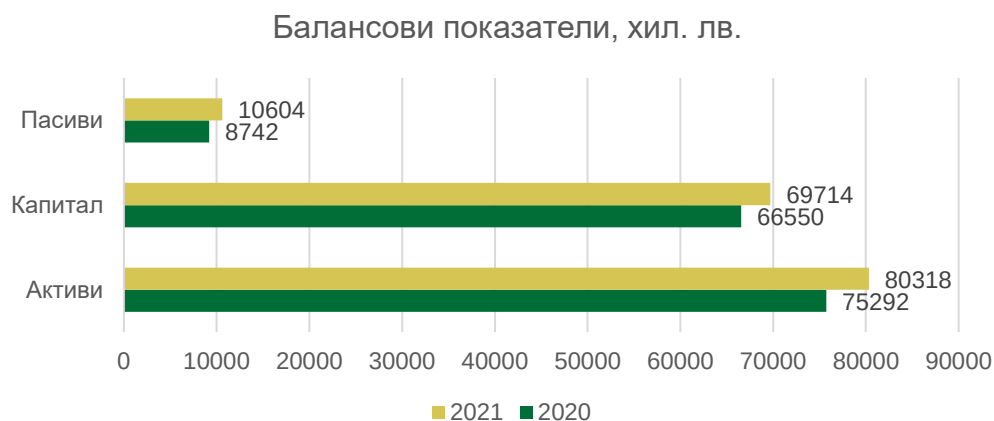
Общите пасиви нарастват с 1 862 хил. лв. или с 21,3%. Относителният им дял в структурата на пасива е 13%.

Нетекущите пасиви се увеличават с 176 хил. лв. или ръст от 6%. С най-голям относителен дял в структурата на нетекущите пасиви са задължения към персонала при пенсиониране с 41,3%, следвани от пасиви по договори с клиенти с 25,3% и задължения за лизинг с 33,4%.

Текущите пасиви нарастват с 1 686 хил. лв. или 29%. За ръста допринасят в най-голяма степен търговските задължения, които нарастват с 80%. Те заемат най-голям относителен дял в структурата на текущите пасиви от 42,3%. Делът на пасивите по договори с клиенти е 34,6%, на задълженията към персонала е 10,7%, а на задълженията за други данъци – 7,6%. Задълженията по лизинг са с дял общо от 4,8%.

ОСНОВНИ БАЛАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

ТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА

БОРИКА е компания с традиции в корпоративната политика и култура. Тя поставя качествената консултация, вниманието и индивидуалния подход към клиента на първо място, което допринася за изграждането на позитивен имидж, повишаване познаваемостта на марките и запазване на лоялността на клиентите.

Благодарение на поддържането на висок стандарт при обслужването на клиентите, БОРИКА успява да задържи и увеличи броя на клиентите си. Гарантираното качество на услугите е допълнено с професионално ниво на след-продажбена поддръжка. За това допринася и обратна връзка от клиентите. „Центърът за помощ“ е едно от ключовите предимства на компанията пред нейните конкуренти. Постоянното повишаване на компетентността на служителите в центъра за помощ, както и следенето на често срещаните проблеми и тяхното превантивно решаване се оказват ключови за подобряване на работата, както и за повишаване на клиентската удовлетвореност.

През 2021 г. БОРИКА реструктурира контактните си центрове. В резултат на реструктурирането се обособиха два контактни центъра:

- Център за обслужване на крайни клиенти – на удостоверителните и финтех услугите, предлагани от БОРИКА, и на банки и финансови институции, с които дружеството има сключени договори за обслужване на обаждания на техни клиенти;
- Център за обслужване на корпоративни клиенти – обслужва корпоративните клиенти при възникнали инциденти със системите.

Направеното реструктуриране има за цел да се повиши ефективността на екипите, да се издигне на ново ниво клиентското преживяване и да се осигури необходимата гъвкавост за поемане на пикови натоварвания.

Доброто познаване на целевите пазари, се постига чрез постоянното проучване на пазарната среда и изменящите се потребности, проучване на правни, икономически, ценови и конкурентни фактори, които влияят върху маркетинговата политика на дружеството и неговите продажби.

МАРКЕТИНГ И КОМУНИКАЦИИ

2021 г. беше наситена с активности в областта на комуникациите, които целяха затвърждаване на позициите на Дружеството сред настоящите клиенти (корпоративни и крайни) от една страна и позициониране в нови ниши, от друга страна.

Продължихме партньорските си участия в най-мащабните и влиятелни форуми за финансовия сектор у нас. Това са Fintech Summit и „Банките и бизнесът“, организирани от в. Капитал, конференцията DigiPay, традиционният Финансов форум „Иновации“, инициатива на Асоциация „Банка на годината“ и годишната конференция на в. Банкер. С цел позициониране на решенията на БОРИКА за електронна идентификация и подписване, взехме участие и в годишната среща на местните власти (НСОРБ) и в най-големия форум за годината на Българската асоциация за управление на хора (БАУХ).

И през изминалата година обстановката в страната не позволи провеждането на присъствени клиентски семинари, но това не попречи на реализацията на три успешни онлайн събития за банковия сектор с аудитория от над 350 човека – за Незабавни плащания през февруари и октомври и за Програмата Борика Нова Генерация през ноември. Акцент при Незабавните плащания бяха финансовият и 4-corner моделът, пакетните плащания и процесът на сертификация на участници. Семинарът за програмата Борика Нова Генерация се проведе в хибриден формат, като в него активно участие взеха референтни клиенти - представители на висшия мениджмънт на две банки.

През 2021 г. стартирахме масирани комуникационни кампании за анонсиране и налагане на две нови приоритетни за Дружеството услуги – финтех услуга и удостоверителната услуга за електронна идентификация и подписване, посредством приложението B-Trust Mobile. В комуникационния микс на двете кампании бяха включени различни канали и инструменти, с цел достигане както до масова аудитория, така и до идентифицирана целева аудитория за услугите.

През изминалата година компанията се радваше на изключителен интерес от страна на медиите. Най-често коментираните теми бяха незабавните плащания, финтех решенията и решенията за електронна идентификация. Представители на управленския екип взеха участие във водещи издания, видео формати и телевизионни предавания.

КОРПОРАТИВНА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ

През 2021 г. Дружеството продължи подкрепата си в полза на децата на България, посредством каузите на фондация „Нашите недоносени деца“, сдружението SOS детски селища България, Национален фонд „Свети Никола“ и инициативите „Българската Коледа“ и Post Bank Business Run.

Фондация „Нашите недоносени деца“

На 1 октомври Фондацията и БОРИКА стартираха съвместна пилотна програма за следене здравето, растежа и развитието на недоносените бебета. До момента програмата няма аналог в страната, а целта ѝ е да даде възможност за оптимално развитие на нуждаещите се деца и да вдъхне кураж и сигурност на родителите им. Програма обхваща семейства с доход под минималния за страната, като всички услуги и консултации със специалисти са напълно безплатни за тях. В рамките на 12 месеца, по предварително установен график, семействата ще бъдат консултирани от: неонатолог, детски рехабилитатор, детски психолог, специалист по ранна детска интервенция, консултант по кърмене и ерготерапевт и др.

SOS детски селища България

През 2021 г. БОРИКА пое грижата за младежите от двата SOS дома в София – „Мечтатели“ и „Приятели“. Дарението беше инвестирано в основен ремонт и обзавеждане на двата центъра за настаняване от семеен тип, в които живеят 20 младежи на възраст между 14 и 18 години. Наред с това, в началото на март, беше организирана и дарителска акция сред служителите за закупуване на електроуреди и посуда за обзавеждане на двете жилища. За по-малко от две седмици служителите се организираха помежду си, избраха и закупиха всичко необходимо за едно домакинство – микровълнови печки, тостери, пасатори, миксери, домашни хлебопекарни, електрически кани, комплекти посуда и др. В края на годината на децата от SOS селища дарихме книжката, посветена на Васил Левски, част от поредицата „Българознайко“, издадена с подкрепата на Националната картова и платежна схема.

Национален фонд „Свети Никола“

Едно от сравнително скорошните, но важни за БОРИКА по отношение на корпоративната социална отговорност партньорства, е това с национален фонд „Свети Никола“ - неправителствена хуманитарна организация, която вече повече от 20 години подпомага деца, лишени от родителски грижи, и възрастни с умствени и физически увреждания. През изминалата година Дружеството реши да поеме диагностиката и пълното ортодонтоско лечение на 20 деца и младежи, настанени в Комплекса за социални услуги за деца с увреждания в град Роман. Децата са на възраст между 9 и 19 години, като голяма част от тях са с вродени или придобити лицево-челюстни малформации. Това води със себе си редица проблеми, които пречат на нормалния им живот и развитие.

Postbank Business Run

През месец юни, за втора поредна година, служители на БОРИКА бягаха благотворително в инициатива Postbank Business Run, като се класираха на едно от челните места. Състезанието представлява щафета по бягане за отбори от различни организации. Събраните от маратона средства подпомогнаха детската къща на фондация „За Нашите Деца“ - специално място в София, което осигурява любяща семейна среда за деца от 0 до 7 години, разделени от своите семейства, поради болестно състояние, насилие или други проблеми.

Клуб на ИТ мениджърите в България

През 2021 г. за девети път Клубът на ИТ мениджърите в България връчи стипендии на ученици с постижения в точните науки и потенциал в сферата на информационните технологии. Това са младежи с отлични изяви в сферата на математика, информатика и физиката. Мениджърският екип на БОРИКА реши дружеството да допринесе за развитието на младите таланти в областта на информационните технологии, като финансира 3 стипендии.

УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

И през 2021 г. основен приоритет при управлението на човешките ресурси беше осигуряване на превенция и опазване здравето на служителите в условията на COVID пандемия. През цялата година бяха инвестирани усилия в поддържане на създадената още през 2020 г. подходяща организация на работа във всички екипи на Дружеството, съобразно спецификата на процесите и взимайки предвид мащабите на разпространение на корона-вирусната инфекция.

Въпреки стагнацията на пазара на труда, настъпила в резултата на пандемията, успяхме да осигурим необходимия брой професионалисти, както за приоритетните проекти на БОРИКА, така и за оперативната дейност.

Екипът на отдел Човешки ресурси съвместно с екип от структурите на Удостоверителни услуги и Софтуерни услуги стартира работа по проект Електронно трудово досие. Основната цел на проекта е както да се намали административната тежест при трудово-правните отношения чрез мигриране на документите от хартиен на електронен носител, така и интеграция на удостоверителни решения на БОРИКА с използваната система за управление на човешките ресурси HeRMeS. Проектът за внедряването на електронно трудово досие и ползите му за бизнеса, служителите и отделите по човешки ресурси бяха презентирани на годишното събитие на Българската асоциация за управление на хора (БАУХ).

И през 2021 г. обученията за служителите се реализираха в условията на настъпилата промяна в икономическа ситуация поради пандемията. Дружеството продължи да полага целенасочена грижи за развитие, надграждане и поддържане квалификацията на своите служители. БОРИКА осигури 646 участия в 78 различни обучения, тренинги, сертификационни курсове, семинари и конференции по-голямата част от които бяха реализирани в онлайн формат.

Основен акцент при вътрешните обучения беше поставен върху тренингите за двата Call центъра, във връзка с последвало им обединение в края на годината и свързаните с това реструктурирания и ново разпределение на функциите и ангажиментите на екипите в него; специализирани обучения по текущи проекти на Дружеството (Info Pay; Instant Payments; Power BI); индивидуалните специализирани въвеждащи обучения за новоназначени служители и on-boarding за нови мениджъри в Дружеството; както и други специализирани тренинги, отнасящи се до дейността на различни екипи.

Външните обучения бяха насочени към надграждане на специализирани ИТ и бизнес компетенции; придобиване на технически сертификации; различни soft skills умения (мениджърски компетенции и търговски преговори) както и семинари, отнасящи се до нормативни и регулаторни промени, засягащи пряко дейността на Дружеството.

За мениджърския екип на Дружеството беше организирано обучение на тема „Conflict Management The Shaolin Way“, във фокуса на което беше съчетаване на техники от многовековна традиция с новите бизнес реалности, което позволи на участниците да я пречупят през призмата на ежедневните си отговорности с цел обогатяване на личностното им усъвършенстване, както в професионален план, така и в по-широкия аспект на взаимоотношенията с екипите им.

Утвърденият нов on-boarding процес се прилага успешно, като поради ограниченията, наложени от COVID пандемията присъствените тренинги, свързани с посещение на място в отделни ключови структури за Дружеството бяха организирани в зависимост от условията.

И през 2021 г. БОРИКА продължи да развива социалната си програма и с грижа за здравето на своите служители като отново задели средства за покриване на направените от служителите разходи за PCR тестове. Бяха подsigурени и допълнителни средства за разширяване на програмата. Допълненията са в посока – преодоляване на предизвикателствата в ежедневието на служителите, продиктувани от новите условия, в които работят, комуникират с колегите си и как да намират баланс в извънредната обстановка, в която живеят. В тази връзка бяха проведени екипни семинари за психологическо консултиране, в които се включиха всички екипи на Дружеството. Семинарите обхванаха наболели теми като „Управление на стреса“, „Управление на конфликти“, „Подобряване на екипната работа във връзка с дистанционната работа“. Включително за всеки от служителите беше предоставена възможност за индивидуална консултация с експерт психолог, при желание от негова страна.

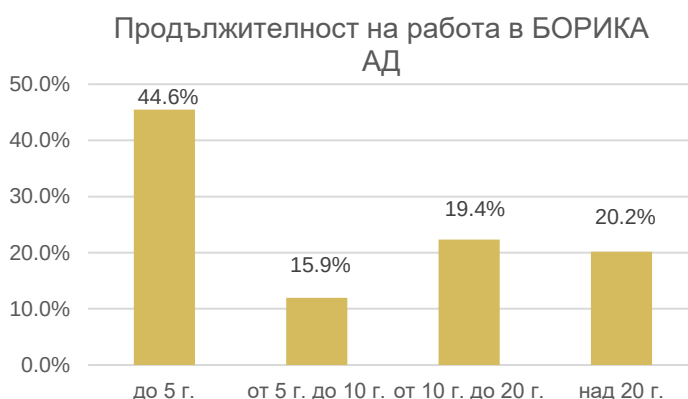
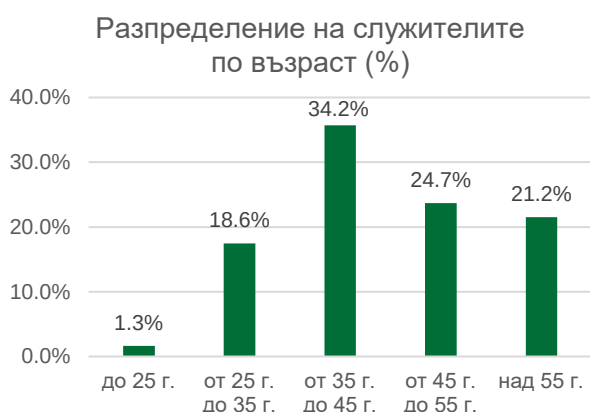
Като част от социалния пакет беше създадена и вътрешната инициатива MoveIT, чиято цел е да стимулира двигателната активност сред служителите, посредством регулярни кампании. Като част от социалната програма Дружеството изплати на всички служители еднократна помощ с цел подобряване условията на работа от вкъщи.

Петото издание на конкурса **Employer Branding Awards**, организирано от b2b Media, донесе заслужено отличие и признание за БОРИКА и екипа ѝ. Дружеството беше отличено с **второ място в категория HR Strategy of the Year (in Pandemic Times)**, измежду 100 участващи компании в различни номинации.

Към 31.12.2021 г. броят на служителите в БОРИКА достигна 377, при следното функционално разпределение:

Функционална структура на персонала	2021	2020
Управленска дейност	11	11
Развойна дейност	88	87
Оперативна дейност	125	120
Търговски персонал	85	81
Административни специалисти	37	33
Обслужващ и помощен персонал	31	35
Общо персонал (бр.)	377	367

Средната възраст на служителите е 44.7 години, а средната продължителност на работа в Дружеството - 10.5 години.

Разпределението на служителите в Дружеството по пол и образование е следното:

ИНФОРМАЦИОННА СИГУРНОСТ

Основен приоритет на Дружеството е да изпълнява задълженията си по развитие, поддръжка и опериране на платежни и информационни системи по най-ефективен начин, гарантирайки най-висока степен за тяхната сигурност и надеждност.

Усилията на БОРИКА са насочени към непрекъснато изследване, установяване и задоволяване на специфичните потребности и очаквания на клиентите, като наред с това се стреми да се адаптира към промените в бизнес средата и прилагайки най-добрите световни практики да осигури доверие и качествено обслужване според най-високите стандарти в индустрията.

По отношение сигурността на информацията БОРИКА си поставя амбициозни, но добре обосновани и обезпечени с ресурси цели, които включват:

- Гарантиране запазването на поверителност, цялост и достъпност до информационните активи, които дружеството създава, събира, обработва и комуникира;
- Гарантиране защитата на информацията като автентичност, отчетност, неотхвърляемост и надеждност;
- Последователно прилагане на процес за управление на риска с цел гарантиране навременно идентифициране на критични уязвимости и заплахи и тяхното преодоляване с предприемане на ефикасни превантивни и коригиращи действия за постигане на необходимото ниво на сигурност;
- Надеждна защита на всички критични информационни системи и други активи на дружеството, свързана с осигуряване сигурността на информацията, ефективно планиране на капацитета и използване на наличните ресурси;
- Недопускане на пробиви в сигурността на информационните системи и нанасяне поражения върху активи на дружеството;
- Спазване на всички законови изисквания и подзаконови разпоредби, техническите изисквания, индустриални и международни стандарти, касаещи пряко или косвено сигурността и обработката на информация;
- Поддържане на световно признати сертификати за системи за управление, в съответствие с ISO 27001 и ISO 20000-1;
- Сертифициране на основни бизнес дейности към индустриални стандарти PCI Data Security Standard, PCI 3DSecure, PCI PIN Security, PCI CP Logical Security, PCI CP Physical Security;
- Поддържане на сертифицирани Удостоверителни услуги, съответстващи на Европейски Регламент 910/2014 (eIDAS);
- Изпълнение изискванията на Регламент 2016/679 на ЕП относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни (GDPR).

Дори в условията на пандемия и на въведени ограничения БОРИКА успява да поддържа високо ниво на сигурност на системите, подсистемите, сървърите и работните станции, на системите за реално време и финансово обслужване, съгласно изискванията на VISA, MasterCard и стандарта за сигурност PCI/DSS.

В рамките на проект Управление на кризи текущо се актуализират План за непрекъсваемост и Политика за непрекъсваемост на бизнеса. Утвърдени са нови версии на Метод за анализ на въздействието и Процедура за анализ на въздействието.

ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Дирекция „Вътрешен одит“ е на пряко подчинение на Съвета на директорите на БОРИКА АД. Мястото и дейностите на функцията за вътрешен одит са регламентирани в „Статут на Вътрешния одит в БОРИКА АД“, а принципите и изпълнението на одитния процес са регламентирани с „Политика за Вътрешен одит“. Съгласно Политиката, функцията за Вътрешен одит е организирана в дирекция и изпълнява своята дейност при спазване на принципите за независимост и обективност, компетентност и професионална грижа, почтеност, поверителност и избягване на конфликт на интереси.

Одитните ангажименти се дефинират в Годишен план на базата на оценка на рискове в основните бизнес процеси и информационни системи в БОРИКА, както и спрямо наличния ресурс от вътрешни одитори. Идентифицираните области за одит са свързани със стратегически проекти на БОРИКА, ключови промени в организационната структура, в бизнес процесите, ИТ инфраструктурата и в регулаторни изисквания за бизнеса на дружеството.

През 2021 г. са изпълнени общо 15 одита - 10 планови и 5 тематични, спрямо 11 планирани като ресурси и време за годината.

Одитните ангажименти бяха изпълнени в обхват и подход, който осигурява разумна увереност, че са обхванати ключови рискове и контролни дейности в одитираните проекти, системи и процеси в БОРИКА. Дейността на функцията за „Вътрешен одит“ беше изпълнена без наличие на ограничения по отношение на обхвата и на докладваните резултати, както и по отношение на достъпа до информация и ресурси на дружеството. В резултат на извършените одити през годината не бяха установени индикатори или случаи на измами или злоупотреба с активи и информация на БОРИКА.

От общо 177 броя препоръки с падеж на изпълнение през 2021 г., 148 броя или 84% са изпълнени, 27 броя или 15% са неизпълнените в срок препоръки, за които има удължен срок за изпълнение през 2022 г. и 2 броя или 1% са препоръките с приет риск от мениджмънта.

От изпълнените 148 препоръки от вътрешни одити през 2021 г., 34 препоръки са с Висок приоритет, 54 препоръки са със Среден приоритет и 60 препоръки са с Нисък приоритет. Чрез изпълнените препоръки са коригирани оперативни и контролни слабости в ключови бизнес процеси и ИТ системи от инфраструктура на БОРИКА. За сравнение спрямо 2020 г. структурата на изпълнените препоръки е била от общо 152 препоръки, 35 препоръки са били изпълнените препоръки с Висок приоритет, 62 препоръки са били със Среден приоритет и 55 препоръки са били изпълнените препоръките с Нисък приоритет. Относително е запазен броя на изпълнени препоръки с Висок приоритет, като по-съществени изменения има в изпълнението на препоръките със Среден и Нисък приоритет през 2021 спрямо 2020 г.

Посочените данни очертават тенденция на постоянно подобрене на вътрешната контролна среда в БОРИКА и в допълнение че, в резултат на извършените одити не са установени индикатори или случаи на измами или злоупотреба с активи и информация на БОРИКА, с разумна увереност може да се твърди, че системата за вътрешен контрол в БОРИКА е надеждна.

ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА НА БОРИКА АД ЗА 2021

Инвестиционната програма на БОРИКА за 2021 г. е изготвена и приета от СД в съответствие с поставените цели в „Стратегия за развитие на бизнеса на БОРИКА АД за периода 2020 – 2024 г.“. Реализирани са инвестиционни средства по следните проекти:

Инвестиционни средства по проекти	Отчет 2021 г. (хил. лв.)
1.Програма „Технологично обновяване на картова система Борика“	2 648
2.Технологично обновяване на съществуващата инфраструктура и общи услуги	1 654
3.Капитално строителство	417
4.Развитие на картовата система	695
5.Развитие на платежни услуги	18
6.Развитие на удостоверявателни услуги	677
7.Незабавни разплащания	843
8.Проекти НКПС	67
9.Развитие на вътрешните системи за управление и контрол	54
10.Информационна и физическа сигурност	784
Общо средства за развитие	7 857

ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА НА БОРИКА АД ЗА 2022

Инвестиционната програма на БОРИКА е изготвена и приета от СД в съответствие с поставените цели в „Стратегия за развитие на бизнеса на БОРИКА АД за периода 2020 – 2024 г.“

В Инвестиционната програма за следващия тригодишен период са включени средства за:

Инвестиционни средства по проекти	Инвестиции (хил. лв.)		
	2022 г.	2023 г.	2024 г.
1.Програма „Технологично обновяване на картова система БОРИКА“	4 648	1 883	-
2.Технологично обновяване на съществуващата инфраструктура и общи услуги	2 987	6 067	1 261
3.Капитално строителство	597	1 943	1 691
4.Развитие на картовата система	3 870	2 000	2 500
5.Развитие на удостоверявателни услуги	995	809	357
6.Развитие на електронни и платежни услуги	373	100	-
7.Незабавни разплащания	3 578	1 246	-
8.Развитие на вътрешните системи за управление и контрол	231	270	90
9.Информационна и физическа сигурност	195	186	213
Общо средства за развитие	17 474	14 504	6 112

УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ И ОПЕРАЦИОНЕН РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност Дружеството е изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, лихвен и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите на прогнозиране на финансови пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състояние на Дружеството.

Текущо, финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от Дружеството, да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на извършваните от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено Дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Пазарен риск

- **Валутен риск**

Дружеството не е изложено на значителен валутен риск, защото почти изцяло неговите операции и сделки са деноминирани в български лева и/или евро, доколкото последното е с фиксиран курс спрямо лева по закон. То поддържа и определени валутни експозиции, деноминирани в щатски долари под формата основно на банкови депозити и текущи сметки с парични средства, необходими предимно за осигуряване на бъдещи разплащания по доставки на активи за дейността, деноминирани в щатски долари.

За контролиране на валутния риск, в Дружеството има процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания и начина на инвестирането на паричните средства в щатски долари. През 2021 г. и 2020 г., Дружеството е продало значителна част от щатските си долари, с което е минимизирало риска от евентуални бъдещи загуби в резултат на промяната в курса на долара спрямо лева.

Валутният риск спрямо промените на курса на българския лев спрямо щатския долар се наблюдава текущо, като Дружеството поддържа парични средства в щатски долари в рамките на прогнозните плащания в тази валута.

- **Ценови риск**

Дружеството не е изложено на ценови риск за негативни промени в цените на услугите и стоките, обект на неговите операции, защото те са специфични за определен кръг клиенти и доставчици и има установени процедури за периодично актуализиране спрямо промените на пазара. Също така, то няма практика да инвестира активно в ценни книжа. Инвестициите му в дългосрочни финансови активи са в затворени дружества, чиито акции не се търгуват.

- **Кредитен риск**

Основните финансови активи на Дружеството са под формата на парични средства, текущи и срочни депозитни банкови сметки, търговски и други краткосрочни вземания.

При осъществяване на своята дейност Дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някой от контрагентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него.

Финансовите активи на Дружеството са концентрирани в две групи: парични средства и вземания от клиенти. За ограничаване на риска относно паричните средства, политика на Дружеството е да оперира само с финансови институции в България с репутация и ликвидна стабилност. Едновременно, те се явяват и негови акционери.

По отношение на клиентите, които са основно банките в България, политиката на Дружеството е да извършва продажбите си при условията на незабавно плащане. Събираемостта и концентрацията на вземанията се контролират текущо и стриктно от финансово счетоводния отдел, съгласно установената политика на Дружеството. За целта, ежедневно се прави преглед на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва равнение и анализ. Поради това е установен обичаен кредитен период и респ. събираемост в рамките на 15 дни.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност на финансиране на стопанската си дейност. Дружеството генерира и разполага с достатъчно собствени оборотни средства и не ползва привлечени кредитни ресурси. Текущо, матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансовия отдел, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания. За свободните средства се обмисля временно инвестиране при най-добри лихвени равнища – основно в банкови депозити с матуритет от 6 до 12 месеца.

Риск на лихвоносните парични потоци

В структурата на активите и пасивите на Дружеството лихвоносните финансови инструменти имат изразен дял в паричните средства по текущи банкови сметки и предоставени срочни банкови депозити. Затова приходите и оперативните парични потоци са повлияни от промените в пазарните лихвени равнища на депозитите. Основната част от лихвоносните активи (парични средства и парични еквиваленти) са с плаващ лихвен процент. Ръководството текущо наблюдава и разпределя матуритетната структура на депозитите по начин, който да осигури минимизиране на ефекта от евентуална негативна за Дружеството промяна в пазарните лихвени равнища.

Към 31.12.2021 г. и към 31.12.2020 г., Дружеството не е изложено на лихвен риск от своите дългосрочни и краткосрочни задължения, защото те са обичайно търговски и не са лихвоносни.

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала, Дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите и стопански ползи на другите заинтересовани лица от и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитал. Ръководството не е идентифицирало потенциални рискове и несигурност, в следствие на COVID 19, които биха повлияли върху оценката за действащо предприятие.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала си. Характерното за него е, че то традиционно финансира дейността си от собствените си генерирани печалби.

Справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските и други краткосрочни вземания и задължения, и банковите депозити, Дружеството очаква да реализира тези финансови активи чрез получаване на парични потоци, които представляват плащания по главници и лихви. Затова, те се представят по тяхната амортизирана стойност. Също така, голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания, банкови депозити и търговски задължения) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. Изключение от това правило са част от инвестициите в други дружества като малцинствено участие, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което е прието те да се представят по цена на придобиване (себестойност).

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар на финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на Дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

На 24 февруари 2022 г. Русия нападна Украйна. Нападението е определено като най-сериозната военна обстановка в Европа след края на Втората световна война. Продължаващите военни действия в Украйна и свързаните с нея санкции срещу Руската Федерация, може да имат въздействие върху европейските икономики и в световен мащаб.

Към момента на изготвяне на отчета БОРИКА АД няма пряка експозиция към Украйна, Русия или Беларус, както и няма идентифицирани преки и непреки ефекти и несигурности произтичащи от създалата се ситуация. Ръководството счита, че непосредственото въздействие върху дейността и операциите на БОРИКА АД е лимитирано.

Ръководството счита, че и по-дългосрочното въздействие би било незначително, но на този етап не е в състояние да го оцени надеждно, тъй като събитията се развиват ежедневно.

Независимо от това към датата на този финансов отчет БОРИКА АД продължава обичайната си дейност и изпълнява задълженията си навреме и поради това продължава да прилага принципа на действащото предприятие като база за изготвяне на финансовия отчет.

Не са настъпили други събития след датата на отчета за финансовото състояние, които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания във финансовия отчет на Дружеството за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Приходите на БОРИКА за 2021 г. са в размер на 47 618 хил. лв. и ръст спрямо предходната година от 11%. Увеличението на приходите е в резултат на бързото възстановяване, след премахването на ограниченията, свързани с пандемията от COVID-19.

Разходите за годината са 38 709 хил. лв. и ръст спрямо 2020 г. от 7%. Това се дължи както на променливи разходи, свързани с увеличаване на транзакциите по някои видове услуги, така и на разходи, свързани с реализация на проекти от Инвестиционната програма на дружеството.

Реализирани са **инвестиционни проекти** на стойност 7 857 хил. лв.

Печалбата на Дружеството (преди данъци) за 2021 г. е в размер 8 909 хил. лв. и ръст спрямо предходната година от 34%, а общата рентабилност след данъци е 17%.

Докладът за дейността на БОРИКА АД за 2021 г. е приет от Съвета на директорите на 01.04.2022 г.

Главен изпълнителен директор:

Мирослав Вичев

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на Борика АД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на Борика АД („Дружеството“), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2021 и отчета за всеобхватния доход, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2021 и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Делойт се отнася към едно или повече дружества - членове на Делойт Туш Томацу Лимитид („ДТТЛ“), както и към глобалната мрежа от дружества – членове и свързаните с тях дружества (заедно наричани „организацията на Делойт“). ДТТЛ (наричано също „Делойт Глобъл“) и всяко дружество – член и неговите свързани дружества са юридически самостоятелни и независими лица, които не могат да поемат задължения или да се обвързват взаимно по отношение на трети страни. ДТТЛ и всяко дружество член на ДТТЛ и свързаните с него дружества са отговорни единствено и само за своите собствени действия и бездействия, но не и за тези на останалите. ДТТЛ не предоставя услуги на клиенти. Моля, посетете www.deloitte.com/about, за да научите повече.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more.

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
Приходи от договори с клиенти Оповестяванията на Дружеството по отношение на Приходите от договори с клиенти са включени в Пояснителни бележки 2.3, 2.6.1 и 3 към финансовия отчет.	
Във финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2021, Дружеството е признало приходи от договори с клиенти на стойност 46,849 хил. лева. Тези приходи се отчитат основно в резултат на автоматизирано обработване и обобщаване на множество транзакции и автоматизирани алгоритми за изчисление, прилагани от ИТ системите на Дружеството. При изготвянето на политика за признаване на приходи съгласно МСФО 15, Дружеството е приложило различни счетоводни преценки, най-значимите от които са свързани с определяне на естеството на отделните задължения за изпълнение в договорите с клиенти, и начина на удовлетворяване на идентифицираните задължения за изпълнение, който е инкорпориран в ИТ системите под формата на автоматизирани алгоритми за изчисление. Ръководството на Дружеството анализира договореностите с клиентите в сила през отчетния период като взема предвид модификации, нови договори, специфични факти и обстоятелства и оценява необходимостта от преразглеждане на преди това направените преценки. През 2021, преценката на Дружеството е, че не се налагат промени. Поради съществеността на приходите от договори с клиенти и приложените счетоводни преценки и автоматизирани алгоритми за изчисление при тяхното признаване съгласно МСФО 15, ние сме определили тази област като ключов одиторски въпрос.	В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други, включиха: - Разбиране и обхождане на процеса по продажби, свързан с признаване на приходи от договори с клиенти, включително и свързаните автоматизирани аспекти на обработване и обобщаване на входящи транзакции и операции. - Проверка на оперативната ефективност на избрани ключови контроли, свързани с процесите, водещи до признаване на различни видове приходи. - Ние ангажирахме ИТ специалисти в получаване на разбиране и тестване на ИТ контроли на определени критични за изготвянето на финансовия отчет системи. Ние тествахме оперативната ефективност на процесите по управление на права за достъп и на промени за избрани ИТ системи. - Ние прегледахме за разумност и адекватност значителните преценки на ръководството, съгласно изискванията на МСФО за признаване и отчитане на приходи по договори с клиенти. - Ние оценихме направените от Дружеството заключения по съществени счетоводни преценки, чрез извършване на независима проверка за наличието на противоречащи одиторски доказателства и индикатори, и оценка на одиторските доказателства, получени при разбиране и тестване на ключови контроли на процесите, водещи до признаване на приходи и чрез процедури по същество. - Ние използвахме автоматизирани техники за детайлен анализ на приходите по договори с клиенти по видове и периоди. - Ние извършихме аналитични процедури и детайлни тестове по същество в зависимост от

	спецификите на конкретния източник на приходи, за да съберем достатъчни и подходящи одиторски доказателства, че приходите от договори с клиенти се представят достоверно, във всички съществени аспекти. Ние оценихме адекватността на оповестяванията по отношение на политиката за признаване на приходите и на значимите счетоводни преценки във финансовия отчет за 2021 година, за да определим дали те са в съответствие с МСФО 15 Приходи от договори с клиенти.
--	--

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Съветът на Директорите на Дружеството („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Одитният комитет на Дружеството („Лицата, натоварени с общо управление“), носи отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Дружеството.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществен интерес от тази комуникация.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно "Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Делойт Одит ООД е назначен за задължителен одитор на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2021 на Дружеството от общото събрание на акционерите, проведено на 8 юни 2021, за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2021 на Дружеството представлява втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от нас.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Дружеството на 31 март 2022, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Дружеството.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен одита, ние сме предоставили следните услуги на Дружеството, които не са посочени в доклада за дейността или финансовия отчет на Дружеството.
 - Договорени процедури относно приложението на Наредба 16 на БНБ за периода 1 януари – 31 декември 2020 г. в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажименти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“.
 - Преглед на финансова информация на Националната картова и платежна схема („Схемата“), собственост на Борика АД, съдържаща отделен отчет за приходите и разходите на Схемата за годината, приключваща на 31 декември 2020, както и приложения към тази финансова информация, изготвена в съответствие с изискванията на Делегиран Регламент (ЕС) 2018/72. Ние извършихме нашия преглед в съответствие с Международен стандарт за ангажименти за преглед (МСАП) 2400 (преработен) Ангажименти за преглед на исторически финансови отчети.

Делойт Одит ООД

Рег. № 033 от Регистъра на регистрираните одитори
по чл. 20 от Закона за независимия финансов одит

Росица Ботева

Регистриран одитор, отговорен за одита

Управител

Делойт Одит ООД

бул. Ал. Стамболийски 103
1303 София, България

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2021 година

„БОРИКА“ АД

София, април 2022 г.

Председател на СД:	Калин Христов
Зам. Председател на СД:	Цветанка Минчева
Главен Изпълнителен директор:	Мирослав Вичев
Член на СД:	Георги Константинов
Член на СД:	Юрий Генов
Член на СД:	Георги Заманов
Член на СД:	Татяна Иванова
Член на СД:	Петя Димитрова
Член на СД:	Неделчо Неделчев

Главен счетоводител:	Ралица Георгиева
----------------------	------------------

Адрес на управление:	София, бул. „Цар Борис III“ № 41
----------------------	----------------------------------

Обслужващи банки:	Уникредит Булбанк АД Централна кооперативна банка АД
-------------------	---

Одитор:	Делойт Одит ООД
---------	-----------------

СЪДЪРЖАНИЕ

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНите В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2021 г.

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	9
3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ	34
4. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	36
5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	36
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	37
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ	37
8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	38
9. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	38
10. ПРИХОДИ ОТ ОБЕЗЧЕНКА	38
11. РАЗХОД ЗА ДАНЫК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА	39
12. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	39
13. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	40
14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	41
15. ДЪЛГОСРОЧНИ ФИНАНСОВИ АКТИВИ	42
16. ДРУГИ НЕТЕКУЩИ АКТИВИ	42
17. АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ	42
18. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	43
19. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И АКТИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ	43
20. ДРУГИ ТЕКУЩИ АКТИВИ	45
21. СРОЧНИ ДЕПОЗИТИ В БАНКИ	46
22. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	46
23. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	47
24. АКТИВИ (ПАСИВИ) ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЫЦИ	49
25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ	50
26. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	54
27. ПАСИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ	54
28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ЛИЗИНГ	55
29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДРУГИ ДАНЫЦИ	55
30. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ	56
31. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	57
32. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	58
33. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	64

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
за годината, завършваща на 31 декември 2021 година

		2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
	Приложения		
Приходи от договори с клиенти	3	46,849	42,321
Други приходи от дейността, нетно	4	511	155
Разходи за материали	5	(1,132)	(1,202)
Разходи за външни услуги	6	(11,215)	(10,139)
Разходи за персонал	7	(20,181)	(18,572)
Разходи за амортизация	13, 14, 17	(5,660)	(5,777)
Други разходи за дейността	8	(272)	(211)
Печалба от оперативната дейност		8,900	6,575
Приходи от обезценка	10	258	258
Финансови разходи	9	(249)	(191)
Печалба от финансова дейност		9	67
Печалба преди данък върху печалбата		8,909	6,642
Разход за данък върху печалбата	11	(892)	(666)
Нетна печалба за годината		8,017	5,976
Други компоненти на всеобхватния доход			
Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата:			
Последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи		(86)	(48)
		(86)	(48)
Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата			
		-	-
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци	12	(86)	(48)
ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА		7,931	5,928

Приложенията на страници от 5 до 65 са неразделна част от финансовия отчет.
Финансовият отчет на страници от 1 до 65 е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 1 април 2022 година от:

Главен изпълнителен директор:

Главен счетоводител (съставител):

Мирослав Станимиров Вичев

Ралица Бисерова Георгиева

Росица Ботева
Регистриран одитор, отговорен за одита
Управител на Делойт Одит ООД
Рег. № 033 от Регистъра по чл. 20 от ЗНФО

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
към 31 декември 2021 година

АКТИВИ	Приложения	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Нетекущи активи			
Имоти, машини и оборудване	13	16,325	17,467
Нематериални активи	14	18,160	13,624
Дългосрочни финансови активи	15	103	53
Други нетекущи активи	16	1,096	780
Активи с право на ползване	17	1,331	1,616
		37,015	33,540
Текущи активи			
Материални запаси	18	716	247
Търговски и други вземания	3,19	4,197	3,474
Активи по договори с клиенти	3,19	533	283
Други текущи активи	20	3,270	2,493
Срочни депозити в банки	21	1,062	1,061
Парични средства и парични еквиваленти	22	33,359	34,064
Активи по отсрочени данъци	24	166	130
		43,303	41,752
ОБЩО АКТИВИ		80,318	75,292
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Основен акционерен капитал		15,958	15,958
Резерви		45,739	41,616
Неразпределена печалба		-	3,000
Текуща печалба		8,017	5,976
	23	69,714	66,550
ПАСИВИ			
Нетекущи пасиви			
Задължения към персонала при пенсиониране	25	1,264	1,008
Пасиви по договори с клиенти	3,27	774	568
Задължения за лизинг	28	1,022	1,308
		3,060	2,884
Текущи пасиви			
Търговски задължения	26	3,188	1,769
Пасиви по договори с клиенти	3,27	2,614	2,312
Задължения за лизинг	28	361	350
Задължения за други данъци	29	573	621
Задължения за данък върху печалбата		-	67
Задължения към персонала и социалното осигуряване	30	808	739
		7,544	5,858
ОБЩО ПАСИВИ		10,604	8,742
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		80,318	75,292

Приложенията на страници от 5 до 65 са неразделна част от финансовия отчет.

Финансовият отчет на страници от 1 до 65 е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 1 април 2022 година от:

Главен изпълнителен директор:

Главен счетоводител (съставител):

Мирослав Станимиров Вичев

Ралица Бисерова Георгиева

Росица Ботева

Регистриран одитор, отговорен за одита

Управител на Делойт Одит ООД

Рег. № 033 от Регистъра по чл. 20 от ЗНФО

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, завършваща на 31 декември 2021 година

	Приложения	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Парични потоци от оперативна дейност			
Постъпления от клиенти		57,535	53,307
Плащания на доставчици		(18,113)	(15,991)
Плащания на персонала и за социалното осигуряване		(19,503)	(17,907)
Платени данъци (без данъци върху печалбата)		(6,365)	(5,787)
Платени данъци върху печалбата, нетно		(1,073)	(788)
Платени лихви по договори за лизинг	28	(49)	(54)
Други плащания, нетно		(989)	(1,268)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		11,443	11,512
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Покупки на имоти, машини и оборудване		(2,182)	(3,073)
Постъпления от продажби на имоти, машини и оборудване		724	477
Покупки на нематериални активи		(5,675)	(4,006)
Постъпления от възстановени срочни депозити в банки с инвестиционна цел		183	1,022
Получени лихви по срочни депозити с инвестиционна цел		1	1
Постъпления от финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата		1	2
Плащания за придобиване на финансови активи		(50)	(39)
Нетни парични потоци, използвани в инвестиционната дейност		(6,998)	(5,616)
Парични потоци от финансова дейност			
Изплатени главници по договори за лизинг	28	(314)	(287)
Изплатени дивиденди		(4,767)	(4,000)
Нетни парични потоци, използвани във финансовата дейност		(5,081)	(4,287)
Нетно (намаление)/увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти		(636)	1,609
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари		34,064	32,662
Обезценка на парични средства	22	(69)	(207)
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	22	33,359	34,064

Приложенията на страници от 5 до 65 са неразделна част от финансовия отчет.

Финансовият отчет на страници от 1 до 65 е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 1 април 2022 година от:

Главен изпълнителен директор:

Главен счетоводител (съставител):

Мирослав Станимиров Вичев

Ралица Бисерова Георгиева

Росица Ботева
 Регистриран одитор, отговорен за одита
 Управител на Делойт Одит ООД
 Рег. № 033 от Регистъра по чл. 20 от ЗНФО

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
за годината, завършваща на 31 декември 2021 година

Приложения	Основен акционерен капитал	Резерви	Резерв МСС 19	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Към 1 януари 2020 година	15,958	39,088	(238)	9,814	64,622
Промени в собствения капитал за 2020 година:					
Разпределение на печалбата за 2019 година	-	2,814		(6,814)	(4,000)
* резерви	-	2,814	-	(2,814)	-
* дивиденди				(4,000)	(4,000)
Общо всеобхватен доход за годината , в т.ч.	-	-	(48)	5,976	5,928
* нетна печалба за годината	-	-	-	5,976	5,976
* други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	(48)	-	(48)
Към 31 декември 2020 година	15,958	41,902	(286)	8,976	66,550
Промени в собствения капитал за 2021 година:					
Разпределение на печалбата за 2020 година	-	4,209		(8,976)	(4,767)
* резерви	-	4,209	-	(4,209)	-
* дивиденди	-	-	-	(4,767)	(4,767)
Общо всеобхватен доход за годината, в т.ч.	-	-	(86)	8,017	7,931
* нетна печалба за годината	-	-		8,017	8,017
* други компоненти на всеобхватния доход, нетно от данъци	-	-	(86)	-	(86)
Салдо на 31 декември 2021 година	15,958	46,111	(372)	8,017	69,714

Приложенията на страници от 5 до 65 са неразделна част от финансовия отчет.

Финансовият отчет на страници от 1 до 65 е одобрен за издаване от Съвета на директорите на 1 април 2022 година от:

Главен изпълнителен директор:

Главен счетоводител (съставител):

Мирослав Станимиров Вичев

Ралица Бисерова Георгиева

Росица Ботева

Регистриран одитор, отговорен за одита

Управител на Делойт Одит ООД

Рег. № 033 от Регистъра по чл. 20 от ЗНФО

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

БОРИКА АД („Дружеството“) е преименувано дружество през 2017 г. от БОРИКА – БАНКСЕРВИЗ АД. Дружеството е създадено през 2010 г. като акционерно дружество чрез сливането между двете дружества, БОРИКА АД и Банксервиз АД и е станало техен универсален правопреемник. То е с регистрация в България – със седалище и адрес на управление гр. София, район Красно село, бул. Цар Борис III № 41. Дружеството е вписано в Търговския регистър на 12 август 2010 година, ЕИК 201230426.

1.1. Собственост и управление

БОРИКА АД е непублично акционерно дружество.

Към 31.12.2021 г., записаният и внесен основен капитал на Дружеството възлиза на 15,958,410 лв. и е разпределен в 1,063,894 бр. обикновени поименни акции с право на глас всяка с номинална стойност 15 лева.

Към 31.12.2021 г., разпределението на акционерния капитал на Дружеството е както следва:

Акционер	% участие
1. “Българска народна банка“	36.11%
2. “УниКредит Булбанк” АД	13.84%
3. “Банка ДСК” АД	11.22%
4. “Обединена българска банка” АД	8.67%
5. “Юробанк България” АД	8.54%
6. “Първа инвестиционна банка” АД	5.77%
7. “Централна кооперативна банка” АД	4.17%
8. “Общинска банка” АД	3.80%
9. “Райфайзенбанк България” ЕАД	2.62%
10. “Алианц Банк България” АД	1.13%
11. “Интернешънъл Асет Банк” АД	1.10%
12. “Инвестбанк” АД	1.09%
13. “ПроКредит Банк България” АД	0.84%
14. “Токуда Банк” АД	0.27%
15. “БНП Париба С.А., Клон София КЧТ”	0.24%
16. “Ситибанк Европа АД кл. България КЧТ”	0.20%
17. “Българска банка за развитие” ЕАД	0.17%
18. “ТЕКСИМ БАНК” АД	0.13%
19. “Ти Би Ай Банк” ЕАД	0.08%
20. “Те-Дже Зираат Банкасы” А. Ш., клон София КЧТ	0.01%
Общо:	100.00%

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

1.1. Собственост и управление (продължение)

Ръководството на Дружеството в лицето на Съвет на директорите има следния състав към 31.12.2021 г.:

- Калин Христов - председател;
- Цветанка Минчева – зам. председател;
- Мирослав Вичев – член;
- Юрий Генов – член;
- Петя Димитрова - член;
- Георги Заманов - член;
- Татяна Иванова – член;
- Георги Константинов - член;
- Неделчо Неделчев – член.

Лицата, натоварени с общо управление са представени от Одитния комитет на Дружеството както следва:

- Райка Онцова – председател;
- Петя Димитрова - член;
- Иван Искров – член.

Към 31.12.2021 г. и 31.12.2020 г., Дружеството се представлява и управлява от главния изпълнителния директор Мирослав Вичев.

Към 31.12.2021 г., общият брой на персонала в Дружеството е 377 служители (31.12.2020 г.: 367 служители).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на Дружеството включва следните видове операции и сделки:

- Проектиране, стандартизиране, изграждане и опериране на платежни системи за обслужване на платежни операции в лева, евро и платежни операции, инициирани с платежни инструменти, свързани с карти;
- Проектиране, стандартизиране изграждане и опериране на авторизационни системи за картови разплащания;
- Обслужване на издаването и приемането на платежни инструменти, свързани с карта и авторизация на платежни операции;
- Осигуряване на достижимост между доставчици на платежни услуги със собствени авторизационни центрове и свързаните с това услуги, както и осигуряване на авторизация от издателя;
- Изграждане, обслужване и предоставяне на технологична инфраструктура за извършване на платежни операции, ИТ и инженерингови услуги;
- Извършване на платежни услуги по:
 - приемане на плащания с платежни инструменти;
 - услуги по инициране на плащане;
 - услуги по предоставяне на информация за сметка

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

1.2. Предмет на дейност (продължение)

- Развитие и опериране на Национална платежна картва схема;
- Проектиране, стандартизация, изграждане и опериране на оперативна свързаност с местни и международни авторизационни центрове, картови оператори и оператори на платежни системи;
- Предоставяне на допълнителни услуги, свързани с платежни инструменти, свързани с карти като персонализиране, активиране, печат и промени на ПИН и др.;
- Поддържане на система за следене и управление на риска при изпълнение на платежни операции с платежни инструменти, свързани с карта, и предоставяне на информация за злоупотреби;
- Следене и информиране на доставчиците на платежни услуги за състоянието на техните терминални устройства и паричната наличност в тях и предоставяне на информация за извършваните операции с техни карти и на техни устройства;
- Изпитване и одобряване на технически и програмни средства за осигуряване на оперативна съвместимост на оборудването и необходимото ниво на защита срещу неоторизиран достъп;
- Изграждане и опериране на техническа и технологична инфраструктура за обслужване на плащания с платежни инструменти, свързани с карти;
- Разработване, поддържане и опериране на информационни системи и услуги;
- Разработване и поддръжка на софтуерни продукти и услуги;
- Изграждане и доставка на удостоверителни услуги;
- Сертифициране и инженерингови услуги, свързани с монтаж, поддръжка и сервиз на АТМ и ПОС устройства и друга ИТ инфраструктура;
- Обучение на потребители за обслужване и авторизация, и плащания чрез платежни инструменти, свързани с карти и други платежни инструменти;
- Разработване, поддържане и опериране на „Система за електронни бюджетни разплащания“ (СЕБРА);
- Предоставяне на услуги като SWIFT Сервизно бюро за осъществяване на връзка към мрежата на SWIFT, както и други услуги, свързани със SWIFT;
- Търговска и консултантска дейност;
- Други дейности, незабранени от закона, след получаване на изискуемите лицензи и разрешения, ако това е необходимо.

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

1.2. Предмет на дейност (продължение)

Дружеството е лицензиран от БНБ оператор на платежни системи с окончателност на сетълмента за обслужване на клиентски преводи в лева, за обслужване на плащания с банкови карти и за обслужване на клиентски преводи в евро. В края на 2017 г., Дружеството е лицензирано от БНБ за извършване на дейност като платежна институция, предоставяща платежни услуги по чл. 4, т. 5, предложение второ от ЗПУПС - приемане на плащания с платежни инструменти, а през месец септември 2019 г. лицензът на Дружеството за извършване на дейност като платежна институция е допълнен с платежните услуги по чл. 4, т. 7 и т. 8 от ЗПУПС – услуги по инициране на плащане и услуги по предоставяне на информация за сметка.

1.3. Структура на Дружеството

Към 31.12.2021 г., БОРИКА АД има разкрити офиси извън гр. София и представителства в следните градове:

Регион Запад: гр. Видин, гр. Монтана, гр. Враца, гр. Благоевград, гр. Кюстендил и гр. Перник;

Регион Север: гр. Велико Търново, гр. Плевен, гр. Ловеч, гр. Търговище, гр. Разград, гр. Русе, гр. Силистра, гр. Габрово, гр. Варна, гр. Добрич, и гр. Шумен;

Регион Юг: гр. Пловдив, гр. Пазарджик, гр. Стара Загора, гр. Хасково, гр. Кърджали, гр. Смолян, гр. Бургас, гр. Сливен и гр. Ямбол.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на БОРИКА АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансово отчитане и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2021 г., и които са приети от Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение - счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

2.2. Нови и изменени стандарти и разяснения

Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти, влезли в сила през текущия отчетен период

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- **Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване, МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване, МСФО 4 Застрахователни договори и МСФО 16 Лизинг** – Реформа на референтните лихвени проценти – приети от ЕС на 13 януари 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021);
- **Изменение на МСФО 16 Лизинг** – Отстъпки от наем, свързани с Covid-19 след 30 юни 2021 (прието от ЕС на 30 август 2021 за финансови години, започващи на или след 1 януари 2021);
- **Изменение на МСФО 4 Застрахователни договори „Удължаване на временното освобождаване от прилагане на МСФО 9“**, прието от ЕС на 16 декември 2020 (датата на изтичане на временното освобождаване от МСФО 9 беше удължена от 1 януари 2021 до годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);

Приемането на тези изменения на съществуващите стандарти не е довело до съществени промени във финансовия отчет на Дружеството.

Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила:

- **Изменение на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения** – Постъпления преди предвижданата употреба, прието от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- **Изменение на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи** – Обременяващи договори – Разходи за изпълнение на договор, прието от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- **Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации** – Референция към Концептуалната рамка с изменения на МСФО 3, прието от ЕС на 28 юни 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.2. Нови и изменени стандарти и разяснения (продължение)

- **МСФО 17 Застрахователни договори**- включително изменения на МСФО 17, приети от ЕС на 19 ноември 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2023)
- **Изменения на различни стандарти, дължащи се на „Подобрения на МСФО (цикъл 2018 -2020)“**, произтичащи от годишния проект за подобряване на МСФО (МСФО 1, МСФО 9, МСФО 16 и МСС 41), основно с цел премахване на несъответствията и изясняване на формулировката (Измененията на МСФО 1, МСФО 9 и МСС 41 влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022. Изменението на МСФО 16 е само с илюстративен характер и затова не е посочена дата на влизане в сила).

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС, не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- **МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт;
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети:** Класификация за задълженията като текущи и нетекущи (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети:** Оповестяване на счетоводната политика (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменение на МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки:** Дефиниция за счетоводни приблизителни оценки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023).
- **Изменение на МСС 12 Данъци върху дохода** - Отсрочен данък, свързан с активи и пасиви, произтичащи от еднократна сделка (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал);
- **Изменение на МСФО 17 Застрахователни договори** – Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 - Сравнителна информация (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023)

БОРИКА АД очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството в периода на първоначалното им прилагане.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към отчетната дата, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Несигурностите, свързани с направените предположения и приблизителни оценки биха могли да доведат до фактически резултати, които да изискват съществени корекции в балансовите стойности на съответните активи или пасиви в следващи отчетни периоди.

Преценки

При прилагането на възприетите счетоводни политики, ръководството на Дружеството е направило следните преценки, които имат най-съществен ефект върху сумите, признати във финансовия отчет:

Определяне на срока на лизинга за договори с опции за подновяване и прекратяване - Дружеството като лизингополучател

Дружеството определя срока на лизинга като неотменимия срок на лизинга, заедно с каквито и да било периоди, обхванати от опция за удължаването му, ако е сигурно в разумна степен, че опцията ще бъде упражнена, или каквито и да било периоди, обхванати от опция за прекратяването на лизинга, ако е сигурно в разумна степен, че опцията няма да бъде упражнена.

Дружеството използва преценка, за да оцени дали е сигурно в разумна степен дали опцията за подновяване или прекратяване на лизинга ще бъде упражнена или не. Т.е. Дружеството разглежда всички съществени фактори, които създават икономически стимул за упражняването или на опцията за подновяване, или на опцията за прекратяване. След датата на влизане в сила на договора Дружеството преоценява срока на лизинга, ако е налице съществено събитие или промяна в обстоятелствата, което е в неговия контрол и засяга способността му да упражни или да не упражни опцията за подновяване или прекратяване.

Лизинги – приблизителна оценка на вътрешно присъщ лихвен процент

Дружеството не може надеждно да определи лихвения процент, заложен в лизинговите договори, следователно, за оценка на задълженията си по лизингите то използва вътрешноприсъщ лихвен процент (ВЛП). Вътрешноприсъщ лихвен процент представлява лихвеният процент, който Дружеството трябва да плати, за да вземе назаем средствата, необходими за придобиването на актив със сходна стойност на актива с право на ползване, за сходен период и със сходно обезпечение в сходна икономическа среда. Следователно вътрешноприсъщият лихвен процент отразява онова, което Дружеството "би трябвало да плати", което изисква приблизителна оценка, когато не са на разположение подлежащи на наблюдение лихвени проценти или когато те трябва да бъдат коригирани за отразяване на условията на лизинга. Дружеството определя приблизително вътрешноприсъщ лихвен процент, използвайки подлежащи на наблюдение входящи данни (като например, пазарни лихвени проценти).

Приходи от договори с клиенти

Дружеството е приложило следните преценки, които оказват съществено влияние върху определянето на размера и момента на възникване на приходите от договори с клиенти:

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Приходи от договори с клиенти (продължение)

Идентифициране на задължения за изпълнение при пакетна продажба

Дружеството предоставя пакетна продажба на удостоверителни услуги, в частност удостоверения за електронен подпис. Удостоверенията се продават самостоятелно или в пакет заедно с продажбата на стоки и/или материали (карта и/или карточетец). Услугата представлява обещание за прехвърляне на задължение в бъдеще и е част от договорената размяна между Дружеството и клиента. Дружеството е определило, че обещанията за прехвърляне на стоките и материалите и предоставянето на услугата са отделени и в контекста на договора. Стоките и материалите се прехвърлят в определен момент и това е момента на признаване на приходите от тях. Дружеството е избрало да прилага и счита за най-подходящ при приблизителното оценяване на единичните цени в предлаганата комплектна услуга е метода на остатъчния подход.

Дружеството може да оцени приблизително единичната продажна цена на услугата, позовавайки се на сделката минус сбора от наблюдаваните единични продажни цени на картата и/или карточетец. Дружеството използва остатъчния подход за определяне на единичните продажни цени на стоките и услугата в комплектите предвид извършваните продажби на същите стоки и услуги на различни клиенти за широк диапазон от суми. Т.е. продажната цена на електронния сертификат е силно променлива, тъй като в резултат на минали сделки не може да бъде отчетливо разграничена представителната единична продажна цена.

Дружеството е заключило, че приходите от продажбата на удостоверенията за електронен подпис и последващата автентификация чрез тях, следва да се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и потребява ползите, предоставени от Дружеството, под формата на използване на електронни удостоверителни услуги (подписване, автентификация, проверка и други) за срока на сертификата.

Приблизителни оценки и предположения

Основните предположения, които са свързани с бъдещи и други основни източници на несигурности в приблизителните оценки към датата на отчета за финансовото състояние, и за които съществува значителен риск да доведат до съществени корекции в балансовите стойности на активите и пасивите през следващия отчетен период, са посочени по-долу:

Провизия за търговски отстъпки

Дружеството признава провизия за търговски отстъпки. Към 31 декември 2021 г., най-добрата приблизителна преценка за търговските отстъпки е в размер на 18 хил. лв. (2020 г.: 54 хил. лв.) (*Приложение № 27*). Определянето на провизията изисква ръководството да направи преценка относно достигнатите обеми на клиентите по поръчки за разработка на софтуер за текущата година. Търговските отстъпки важат в рамките на следващата календарна година.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Доходи на персонала при пенсиониране

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране се определя чрез актюерска оценка. Тази оценка изисква да бъдат направени предположения за нормата на дисконтиране, бъдещото нарастване на заплатите, текучеството на персонала и нивата на смъртност. Поради дългосрочния характер на доходите на персонала при пенсиониране, тези предположения са обект на значителна несигурност. Към 31 декември 2021 г., задължението на Дружеството за доходи на персонала при пенсиониране е в размер на 1,264 хил. лв. (2020: 1,008 хил. лв.). Допълнителна информация за доходите на персонала при пенсиониране е представена в *Приложение № 25*.

Полезни животи на имоти, машини и оборудване, и нематериални активи

Финансовото отчитане на имотите, машините и оборудване, и нематериалните активи включва използването на приблизителни оценки за техните очаквани полезни животи и остатъчни стойности, които се базират на преценки от страна на ръководството на Дружеството. Информация за полезните животи на имоти, машини и оборудване и нематериални активи е представена в *Приложения № 13 и 14*.

Провизия за очаквани кредитни загуби за търговски вземания, активи по договори с клиенти, срочни депозити и парични средства и парични еквиваленти

За оценката на очакваните кредитни загуби (ОКЗ) от търговски вземания, активи по договори с клиенти, срочни депозити и парични еквиваленти Дружеството използва PD (Probability of Default) и LGD (Loss Given Default), публикувани от рейтингова агенция Fitch. За банките, не рейтинговани от тази агенция, Дружеството използва приближения към рейтингите на Fitch, като отчита риска на страната. Дружеството не отчита допълнителни ефекти от макро показателите, с изключение на заложените в PD.

Дружеството прави оценка на очакваната кредитна загуба от търговски вземания съгласно кредитния рейтинг на банките, изчислени от рейтингови компании към датата на изготвяне на финансовия отчет. Дружеството е преценило за най-удачен този подход, предвид обичайните търговски вземания, сформирани от банки и трансакции. За друга част от бизнеса си, ориентирана към крайни клиенти Дружеството провизира 100% несъбраните си вземания от минал период. За същите прави анализ и на несъбрани вземания от текуща година и преценява дали да ги обезцени и тях (*Приложение № 19*). В резултат на направените прегледи и анализи към 31.12.2021 г. е отчетена обезценка на вземания и активи по договори с клиенти в размер на 6 хил. лв. (2020 г.: 7 хил. лв. отчетена обезценка на вземания и активи по договори с клиенти) (*Приложение № 10*).

Информация за ОКЗ по търговските вземания и активите по договори с клиенти на Дружеството е оповестена в Приложение № 19.

Информация за ОКЗ по срочните депозити е оповестена в Приложение № 21, а паричните средства и паричните еквиваленти - в Приложение № 22.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.3. Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година Дружеството извършва преглед на състоянието и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, Дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност.

В резултат на направените прегледи и анализи за 2021 г. не е отчетена обезценка на материалните запаси (2020 г.: няма).

Признаване на вътрешно-генерирани програмни продукти

От всички вътрешно-създадени програмни продукти и доработки на съществуващи версии се признават и капитализират в отчета за финансовото състояние само тези, за които на фазата на тяхното разработване е вероятно, че те ще бъдат включени за експлоатация в основната стопанска дейност на Дружеството съгласно утвърдените планове и ще генерират приходи. При тяхната оценка се включват разходите за персонала, пряко участващ в разработването им, преки разходи за материали и за амортизации на активи, и други преки разходи (ако има такива), използвани през периода на създаването на актива.

Капитализираните разходи за разработка на вътрешно-създадени програмни продукти се амортизират на база очакван полезен живот, но не повече от 7 години, защото историческият опит на Дружеството показва, че това е средният живот на повечето разработки, след което се налага нова преработка, подмяна или доработка (*Приложение № 14*).

2.4 Сравнителни данни

Дружеството обичайно представя сравнителна информация във финансовия отчет за една предходна година (период). Няма промени в основните счетоводни политики за периодите, представени в настоящия финансов отчет. В случаите, когато дадена информация е представена по различен начин в текущия отчетен период, за целите на постигане на по-достоверно и релевантно оповестяване на финансовото състояние на Дружеството, съответстващата сравнителна информация за предходен отчетен период също е преизчислена.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.5 Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута и отчетната валута на представяне на финансовия отчет на Дружеството е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага заключителния курс на БНБ към 31 декември.

Немонетарните отчетни обекти, които се оценяват по метода на историческата цена в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни от тези, по които първоначално са били признати, се третират в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като текущи приходи и разходи към "други доходи/(загуби) от дейността", нетно.

2.6. Приходи

2.6.1 Приходи и салда от договори с клиенти

Дейността на Дружеството е свързана с предоставянето основно на услуги. Разделението е направено на база приходни центрове както следва:

- Картови услуги;
- Регулирани и платежни услуги;
- Електронни услуги;
- Софтуерни услуги;
- Платежна институция БОРИКА;
- Инфраструктурни услуги;
- Национална картова и платежна схема.

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху стоките или услугите бъде прехвърлен към клиента, срещу сума, която отразява възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги. Като цяло Дружеството е достигнало до заключение, че то е принципал в договореностите си за приходи, тъй като обикновено Дружеството контролира стоките или услугите преди да ги прехвърли към клиента. Оповестявания за съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения, свързани с приходите от договори с клиенти, са предоставени в (Приложение № 2.3).

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.6. Приходи (продължение)

2.6.1 Приходи и салда от договори с клиенти (продължение)

Картови и регулирани и платежни услуги

Приходите от такси и трансакции в картови и регулирани и платежни услуги са обвързани помежду си като едно задължение, като таксите са фиксиран компонент, а броя трансакции са променлив. При този вид задължение за изпълнение Дружеството е преценило, че неговото естество е предоставяне на разположение на клиента на услуги, които той да използва и консумира, както и когато реши (услуга, свързана с готовност за предоставяне). Следователно, съгласно МСФО 15 Дружеството има задължение за изпълнение, което удовлетворява в течение на времето и затова признава приходите от тези дейности в течение на времето, а не в определен момент.

Електронни услуги

При предоставянето на пакетни удостоверителни услуги са идентифицирани две задължения за изпълнение – предоставяне на удостоверителна услуга, която се удовлетворява в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите и доставка на стоки, контролът върху които се прехвърля при предаване на клиента (в определен момент от времето).

Софтуер

Дружеството е определило, че лицензите, които предлага са право на ползване на интелектуална собственост. Софтуерният лиценз винаги е остойностен самостоятелно в договорите с клиенти. Клиентът не може да го ръководи и използва в момента на предоставянето му без допълнителните специфични доработки от страна на Дружеството. Дружеството е определило едно задължение за изпълнение, което се удовлетворява в определен момент от времето, т.е. моментът на признаване на приход е, когато се изпълнят всички задължения по договора, преди влизане в месечен съпорт на услугата. Тогава е моментът, в който за Дружеството възниква правото да получи възнаграждението по договора.

Когато не се предоставя лиценз, приходите от доработки и разработки на софтуер, се признават с течение на времето на база на напредъка към пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение на предоставената услуга. Обичайно, Дружеството изпълнява задълженията си по договори, свързани с разработка на софтуер, в рамките на шест месеца и счита, че при получаване на авансово плащане от клиент, не съществува значителен финансиращ компонент. Дружеството измерва напредъка към пълното удовлетворяване на задължението за изпълнение на база изходящи резултати, т.е. на база достигнат етап на разработка в процентно отношение спрямо общата договореност. Приходът от месечен съпорт се признава в течение на времето.

Платежна институция БОРИКА

Приходите от такси и трансакции възникват при задължение за изпълнение, за което Дружеството е преценило, че неговото естество е предоставяне на разположение на клиента на услуги, които той да използва и консумира, както и когато реши (услуга, свързана с готовност за предоставяне). Следователно, съгласно МСФО 15 Дружеството има задължение за изпълнение, което удовлетворява в течение на времето и затова признава приходите от тези дейности в течение на времето, а не в определен момент.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.6. Приходи (продължение)

2.6.1 Приходи и салда от договори с клиенти (продължение)

Инфраструктурни услуги

Приходите от такси възникват при задължение за изпълнение, за което Дружеството е преценило, че неговото естество е предоставяне на разположение на клиента на услуги, които той да използва и консумира, както и когато реши (услуга, свързана с готовност за предоставяне). Следователно, съгласно МСФО 15 Дружеството има задължение за изпълнение, което удовлетворява в течение на времето и затова признава приходите от тези дейности в течение на времето, а не в определен момент.

Национална картова и платежна схема

Приходите от такси и трансакции възникват при задължение за изпълнение, за което Дружеството е преценило, че неговото естество е предоставяне на разположение на клиента на услуги, които той да използва и консумира, както и когато реши (услуга, свързана с готовност за предоставяне). Следователно, съгласно МСФО 15 Дружеството има задължение за изпълнение, което удовлетворява в течение на времето и затова признава приходите от тези дейности в течение на времето, а не в определен момент.

Трансакции

Приходите по трансакции се признават в месеца, в който са извършени трансакциите, а плащането обикновено се извършва в рамките на следващия месец. Приходът от тях не се начислява като променливо възнаграждение, тъй като зависи изцяло от броя трансакции за месеца.

Такси

Таксите са обикновено месечни, но има и тримесечни и годишни. Дружеството признава приход на линейна база в зависимост от периода, за който се отнасят таксите. Месечните такси обикновено се плащат в месеца, следващ месеца на предоставяне на месечната такса. Годишните такси обикновено се предплащат в началото на годината, за която се отнасят.

Стоки

Задължението за изпълнение на предоставените стоки се удовлетворява и плащането става дължимо при получаване им.

Салда по договори

Активи по договори с клиенти

Активът по договора е правото да се получи възнаграждение в замяна на услугите, които са прехвърлени на клиента, като това право не е безусловно.

Ако чрез прехвърлянето на услугите към клиента Дружеството изпълни задължението си преди клиентът да заплати съответното възнаграждение или преди плащането да е станало дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение, което е под условие.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.6. Приходи (продължение)

2.6.1 Приходи и салда от договори с клиенти (продължение)

Салда по договори (продължение)

Търговски вземания

Вземането представлява правото на Дружеството да получи възнаграждение в определен размер, което е безусловно (т.е. преди плащането на възнаграждението да стане дължимо е необходимо единствено да изтече определен период от време).

Пасиви по договори с клиенти

Пасивът по договора е задължението за прехвърлянето на услугите към клиента, за което Дружеството е получило възнаграждение (или възнаграждението е дължимо) от клиента. Ако клиентът заплати възнаграждението преди Дружеството да прехвърли услугите към него, когато бъде извършено плащането или когато плащането стане дължимо (което възникне по-рано), се признава пасив по договор. Пасивите по договори с клиенти се признават като приход, когато Дружеството изпълни задълженията си по договора.

Представяне

Активите и пасивите по договори с клиенти са представени в отчета за финансовото състояние на ниво договор. Където по един и същ договор съществуват и активи, и пасиви, в отчета за финансовото състояние е представена нетната позиция по договора, съответно като актив или пасив по договора.

2.6.2. Приходи от лихви

Приходите от лихви по предоставени депозити, както и приходите от дивиденди от инвестиции се представят в статията „финансови приходи“ от отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.7 Разходи

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степента, до която това не би довело до признаване на обекти в отчета за финансовото състояние, които не отговарят на определенията за активи и пасиви).

Предплатените разходи се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: лихвени разходи, вкл. банкови такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции, курсови разлики от валутни заеми (нетно), както и обезценки на финансови активи.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.8. *Имоти, машини и оборудване*

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др. Дружеството е определило стойностен праг от 700 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им. Този разход се представя към разходите за амортизация в отчета за всеобхватния доход.

Последващо оценяване

Избраният от Дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на себестойността по МСС 16 – себестойност, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.8. Имоти, машини и оборудване (продължение)

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имоти, машини и оборудване. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Срокът на годност на отделните групи активи е определен от ръководството съобразно: физическото износване, спецификата на оборудването, предоставената информация от предприятието-производител на тези активи, бъдещите намерения за употреба и предполагаемото морално остаряване.

Полезният живот по групи активи е както следва:

- сгради – от 25 г. до 50 г.;
- съоръжения – от 10 до 25 г.;
- машини и оборудване – от 5 до 7 г.;
- сървъри – от 4 до 7 г.;
- компютърна и офис техника – от 2 до 5 г.;
- транспортни средства – от 4 до 6 г.;
- стопански инвентар – 7 г.

Когато отделни части на определен актив имат различен полезен живот, те се обособяват като самостоятелни компоненти за целите на амортизирането.

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудване е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност, като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат като други разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Имотите, машините и съоръженията се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.9 Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени лицензи за ползване на програмни продукти и вътрешно-генерирани програмни продукти от самото Дружество, предназначени за търговска експлоатация.

Първоначално оценяване

Разходите, свързани с научноизследователска дейност (изследователската фаза по разработка на вътрешен проект) се отчитат като разходи за периода на неговото възникване. Нематериален актив, който възниква в резултат на развойна дейност (фаза "развитие/развойна" на вътрешен проект) се признава за актив, когато са спазени следните критерии, които Дружеството е в състояние да демонстрира:

- техническа способност за завършване на нематериалния актив, така че да бъде готов за употреба или продажба;
- намерение за завършване на нематериалния актив и за неговото използване или продажба;
- способност за използване или продажба на нематериалния актив;
- начините, по които нематериалния актив ще доведе до генерирането на бъдещи икономически ползи, както и на наличието на пазар за продуктите на нематериалния актив или на самия него или полезността му при вътрешна употреба;
- наличие на адекватни технически, финансови и други ресурси, необходими за финализиране развитието, използването или продажбата на нематериалния актив;
- способност за оценяване на разходите, произтичащи от нематериалния актив по време на неговото развитие.

При оценката на вътрешно-генерираните програмни продукти се включват само преките разходи, направени за тяхното разработване на фаза "развойна" и от момента, от който тези продукти започнат да отговарят едновременно на горепосочените критерии.

Методи на амортизация

В Дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от 2 до 10 години.

Полезният живот по групи активи е както следва:

- програмни продукти – от 2 г. до 10 г.;
- вътрешно генерирани програмни продукти – от 5 до 7 г.;

Обезценка на активи

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава загубите от обезценката се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.9. Нематериални активи (продължение)

Печалби и загуби от продажба

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат.

Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.10. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от: доставната себестойност и нетна реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат материалите и стоките в тяхното настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността) - това са всички доставни разходи, които включват: покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалните запаси в готов за тяхното използване вид. При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно претеглена стойност.

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация. Тя се определя на база анализ от специалисти в Дружеството, като се използва информация за цени от последни доставки и/или офертни цени на материални запаси от същия вид.

2.11. Срочни депозити в банки

Депозити в банки представляват вземания от банки по инвестирани свободни парични ресурси под формата на срочни депозити с оригинален матуритет над 3 месеца и по които депозити има ограничителни договорни условия или високи санкции за предсрочно ползване, вкл. намеренията на Дружеството са депозитите да се държат до падеж, и са с инвестиционна цел. В случай, че и остатъчният срок на такива депозити е над 12 месеца и са трайно блокирани, вкл. с гаранционна цел, вземането се класифицира и представя в състава на нетекущите активи. Депозитите се оценяват и се представят в отчета за финансовото състояние по амортизирана стойност. В отчета за финансовото състояние те се представят към групата на финансови активи от вида “срочни или блокирани (гаранционни) депозити в банки”, с инвестиционна цел, а в отчета за паричните потоци – към паричните потоци, ангажирани в инвестиционната дейност на Дружеството.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.12 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е по-малък от 3 (три) месеца. За целите на отчета за паричните потоци банковите депозити са анализирани и представени съгласно целите и намеренията на Дружеството за доходност от тях, както и фактическата обичайна продължителност на инвестирането в такъв тип депозити, вкл. ограничителни договорни условия или санкции за предсрочно ползване.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- получените лихви по разплащателни сметки са представени в оперативната дейност;
- получените лихви от инвестиции на Дружеството в постоянно продължавани парични депозити – като инвестиционна дейност, доколкото по съдържание и намерения тези операции представляват инвестиране на свободни ресурси на дружеството.
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи се посочва като “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).
- при наличие на краткосрочно блокирани парични средства (депозити с оригинален матуритет до три месеца) същите са третираны като парични еквиваленти.

2.13. задължения към доставчици и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (себестойност), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при който не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизирана стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

2.14. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с персонала в „БОРИКА“ АД се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в Република България.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.14. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство (продължение)

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет Дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на Дружеството като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ), фонд "Гарантиране вземания на работниците и служителите" (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2020 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж.

Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към Дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от Дружеството вноски по планове с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.14. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство (продължение)

Дългосрочни доходи при пенсиониране (продължение)

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда Дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал“, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи“. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет Дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котирувани в България, където функционира и самото Дружество.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, Дружеството в качеството му на работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, определени видове обезщетения.

Дружеството признава задълженията към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими след повече от 12 месеца от края на отчетния период, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.15 Акционерен капитал и резерви

БОРИКА е акционерно дружество. Като такова то е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на кредиторите на Дружеството за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на Дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава Дружеството е длъжно да формира и **фонд Резервен**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, по решение на Общото събрание;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Съгласно изискванията на Търговския закон средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

2.16. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата се определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчната ставка за 2021 г. е 10% (2020 г.: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението за всички временни разлики на Дружеството към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.16. Данъци върху печалбата (продължение)

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на отчета за финансовото състояние и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в отчета за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (Република България), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на Дружеството се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (Република България), и то тогава и само тогава, когато Дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху печалбата.

Към 31.12.2021 г. отсрочените данъци върху печалбата на Дружеството са оценени при ставка, валидна за 2022 г., която е в размер на 10%.

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване

а) Финансови активи

Първоначално признаване и оценяване

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират като такива, които впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, по справедлива стойност в другия всеобхватен доход (ДВД) и като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

а) Финансови активи (продължение)

Първоначално признаване и оценяване (продължение)

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им придобиване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив и бизнес модела на Дружеството за тяхното управление. Дружеството първоначално оценява финансовия актив по справедлива стойност, плюс, в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката. Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране, и за които Дружеството е приложило практически целесъобразна мярка, се оценяват по цената на сделката, определена съгласно МСФО 15. Дружеството рекласифицира финансови активи само при промяна на бизнес модела си.

За да бъде класифициран и оценяват по амортизирана стойност или по справедлива стойност в ДВД, финансовият актив трябва да поражда парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата" (СПГЛ) по неиздължената сума на главницата. Тази оценка се нарича „СПГЛ тест“ и се извършва на нивото на съответния инструмент.

Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовите активи се позовава на начина, по който то управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Дружеството се е ангажирало да купи или продаде актива.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи се класифицират в четири категории:

- Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти);
- Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход с "рециклиране" на кумулативните печалби или загуби (дългови инструменти);
- Финансови активи, определени като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход без "рециклиране" на кумулативните печалби и загуби при тяхното отписване (капиталови инструменти);
- Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

а) Финансови активи (продължение)

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Дружеството оценява финансовите активи по амортизирана стойност, ако са удовлетворени и двете условия, изложени по-долу:

- Финансовият актив се притежава в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него; и
- Условието на договора за финансовия актив поражда парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват при прилагане на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП) и са предмет на обезценка. Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Дружеството включват търговски и други вземания, срочни депозити и пари в банкови сметки.

Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (дългови инструменти)

Дружеството оценява дълговите си инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, ако са удовлетворени и двете условия, посочени по-долу:

- Финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел с цел както неговото притежание с оглед събиране на договорните парични потоци, така и продажбата му; и
- На посочените дати договорните условия на финансовия актив поражда парични потоци, които представляват единствено плащания по главницата и лихвата върху неиздължената сума на главницата.

По отношение на дълговите инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, приходите от лихви, валутната преоценка и загубите от обезценка или тяхното възстановяване се признават в печалбата или загубата и се изчисляват по същия начин както тези за финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност. Останалите промени в справедливата стойност се признават в друг всеобхватен доход. При отписване кумулативната промяна в справедливата стойност, призната в друг всеобхватен доход, се отнася в печалбата или загубата.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

а) Финансови активи (продължение)

Финансови активи, определени като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (капиталови инструменти)

При първоначалното им признаване Дружеството може да избере да класифицира неотменимо като капиталови инструменти, определени по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, когато те отговарят на изискванията за собствен капитал съгласно МСС 32 Финансови инструменти: представяне и когато не се държат с цел търгуване. Класификацията се определя на база индивидуален инструмент.

Печалбите и загубите от тези финансови активи никога не се "рециклират" в печалбата или загубата. Дивидентите се признават като приходи в отчета за всеобхватния доход, когато правото върху плащането бъде установено, с изключение на случаите, когато Дружеството извлича ползи от тези постъпления като възстановяване на част от цената на придобиване на финансовия актив, в който случай печалбите се отчитат в друг всеобхватен доход. Капиталовите инструменти, определени като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, не са обект на тест за обезценка.

Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите активи по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови активи, които не отговарят на изискванията за класификация по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и финансови активи, определени при първоначалното им признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или финансови активи, които задължително се изисква да бъдат оценявани по справедлива стойност. Деривативите, включително отделените внедрени деривативи, се класифицират като държани за търгуване, освен ако не са определени като ефективни хеджингови инструменти. Финансови активи с парични потоци, които не представляват единствено плащания по главницата и лихвата, се класифицират и оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата, независимо от бизнес модела. Независимо от критериите за дълговите инструменти, които следва да бъдат класифицирани по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, както е описано по-горе, дълговите инструменти могат да бъдат определени като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата при първоначалното им признаване, ако така се елиминира или се намалява съществено счетоводното несъответствие.

Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата се отнасят в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, като нетните промени в справедливата стойност се признават в отчета за всеобхватния доход.

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва (т.е. се премахва от отчета за финансовото състояние на Дружеството), когато:

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

а) Финансови активи (продължение)

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли; или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Дружеството е поело задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което или (а) Дружеството е прехвърлило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или (б) Дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазило контрола върху него.

Когато Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпило в споразумение за прехвърляне, то прави оценка на това дали и до каква степен е запазило рисковете и ползите от собствеността. Когато то нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлило контрола върху него, то продължава да признава прехвърления актив, до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Дружеството признава и свързаното задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Дружеството е запазило. Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаграждението, което може да се изиска Дружеството да изплати. Дружеството прилага същите политики относно отписването и за обезценените финансови активи.

Обезценка на финансови активи

Допълнителни оповестявания, свързани с обезценката на финансовите активи, са предоставени и в следните приложения:

- Съществени счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения (Приложение № 2.3);
- Търговски и други вземания и активи по договори с клиенти (Приложение № 19).

Дружеството признава провизия за очаквани кредитни загуби (ОКЗ) за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата. ОКЗ се базират на разликата между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи, дисконтирани с доближение до първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

ОКЗ се признават на два етапа. За кредитни експозиции, за които не е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, ОКЗ се провизират за кредитни загуби, които възникват в резултат на събития по неизпълнение, които са възможни през следващите 12 месеца (12-месечни ОКЗ). За кредитни експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, провизия за загуба се изисква по отношение на кредитните загуби, очаквани през оставащия срок на експозицията, независимо от момента на възникване на неизпълнението (ОКЗ за целия срок на инструмента). Значително повишаване на кредитния риск се наблюдава при повишаване на кредитния рейтинг над 25%.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

а) Финансови активи (продължение)

По отношение на търговските вземания и активите по договори с клиенти Дружеството прилага кредитните рейтинги на банките, предвид че основните клиенти в Дружеството са банкови институции. Дружеството счита даден финансов инструмент за такъв в неизпълнение, когато договорните плащания са в просрочие в продължение на 90 дни. В определени случаи обаче то може да разглежда даден финансов актив като такъв в неизпълнение, когато вътрешна или външна информация предоставя индикация, че е малко вероятно Дружеството да получи пълния размер на неиздължените суми по договора, преди да се вземат под внимание каквито и да било кредитни подобрения, държани от него. Финансови активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора. Всички финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, подлежат на колективна обезценка, с изключение на тези, които са в неизпълнение (фаза 3).

б) Финансови пасиви

Първоначално признаване и оценяване

При първоначално признаване финансовите пасиви се класифицират като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, вкл. деривативи или като финансови пасиви по амортизирана стойност, вкл. заеми и други привлечени средства и търговски и други задължения, както е уместно. Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства и задължения, нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски и други задължения и задължения по лизинг.

Последващо оценяване

Оценяването на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация както е описано по-долу:

Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите пасиви по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови пасиви, държани за търгуване, и финансови пасиви, определени при първоначалното признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата. Финансовите пасиви се класифицират като държани за търгуване, ако са придобити с цел повторна покупка в близко бъдеще. Печалбите или загубите по пасиви, държани за търгуване, се признават в отчета за всеобхватния доход. Финансови пасиви, определени при първоначално признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, се определят като такива към датата на първоначално признаване, само ако са изпълнени критериите на МСФО 9. Дружеството не е определило никакви финансови пасиви като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.17 Финансови инструменти – първоначално признаване и последващо оценяване (продължение)

б) Финансови пасиви (продължение)

Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност

Финансовите пасиви по амортизирана стойност на Дружеството се отчитат по амортизирана стойност след прилагане на метода на ефективния лихвен процент.

Отписване

Финансов пасив се отписва, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател при свършено различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в отчета за всеобхватния доход.

2.18 Оценяване по справедлива стойност

За определени активи и пасиви на Дружеството се изисква съгласно МСФО те да се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата и търговски и други вземания и задължения, които се оценяват на повторяема база.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Като определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които Дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници, когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Приходите от договори с клиенти, разпределени по видове дейности са:

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Картови услуги	19,592	17,673
Регулирани и платежни услуги	15,550	13,600
Електронни услуги	6,881	6,425
Платежна институция БОРИКА	2,198	2,054
Софтуерни услуги	1,837	1,858
Инфраструктурни услуги	594	569
Национална картова и платежна схема	197	142
	46,849	42,321

Приходите от договори с клиенти за 2021 г. са на стойност 46,849 хил. лв. По-долу е представена разбивка на приходите от договори с клиенти по видове приходи и момент на признаването им според съответното задължение за изпълнение.

						2021 хил. лв.
Приходни центрове	Трансакции	Такси	Софтуер	Стоки	Други	Общо
Картови услуги	12,628	6,065	19	270	610	19,592
Регулирани и платежни услуги	12,190	3,238	117	-	5	15,550
Електронни услуги	801	5,429	20	631	-	6,881
Софтуерни услуги	-	1,123	714	-	-	1,837
Платежна институция БОРИКА	40	2,158	-	-	-	2,198
Инфраструктурни услуги	-	586	-	-	8	594
Национална картова и платежна схема	32	145	-	-	20	197
	25,691	18,744	870	901	643	46,849
Момент на признаване на приходи						
Прехвърляне на стоки и услуги в определен момент	-	-	-	901	643	1,544
Прехвърляне на услуги в течение на времето	25,691	18,744	870	-	-	45,305
	25,691	18,744	870	901	643	46,849

3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

						2020 хил. лв.
Приходни центрове	Трансакции	Такси	Софтуер	Стоки	Други	Общо
Картови услуги	11,592	5,626	60	182	213	17,673
Регулирани и платежни услуги	8,104	5,470	20	-	6	13,600
Електронни услуги	719	5,084	-	622	-	6,425
Софтуерни услуги	-	1,258	562	-	38	1,858
Платежна институция БОРИКА	32	2,022	-	-	-	2,054
Инфраструктурни услуги	-	558	-	-	11	569
Национална картова и платежна схема	18	124	-	-	-	142
	20,465	20,142	642	804	268	42,321
Момент на признаване на приходи						
Прехвърляне на стоки и услуги в определен момент	-	-	-	804	268	1,072
Прехвърляне на услуги в течение на времето	20,465	20,142	642	-	-	41,249
	20,465	20,142	642	804	268	42,321

Концентрацията по клиенти на приходите от предоставяне на услуги и от продажба на стоки, които съставляват 10% или повече процента от общите приходи за съответните отчетни периоди се състои от един и същи клиент, както следва:

2021			2020		
Приходи	<u>хил. лв.</u>	Отн. дял %	Приходи	<u>хил. лв.</u>	Отн. дял %
Клиент 1	11.422	24.38%	Клиент 1	9.519	22.49%

Дружеството не оповестява стойността на поетите задълженията за изпълнение, които към 31 декември 2021 предстои да бъдат изпълнени, тъй като договорите на Дружеството в зависимост от вида услуга имат фиксиран срок, който е по-малък от една година, или имат неограничен срок с период на предизвестие при прекратяване по-малък от една година или позволяват Дружеството да признае приходи до размера, до който има право да фактурира.

Салда по договори с клиенти:

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Търговски вземания (Приложение № 19)	3,980	3,239
Активи по договори с клиенти (Приложение № 19)	533	283
Пасиви по договори с клиенти (Приложение № 27)	3,388	2,880
	7,901	6,402

Търговските вземания не са лихвоносни и обичайно се уреждат в рамките на 30 дни.

Активите по договори с клиенти са изчислени на база изходящи резултати. През 2021 г. е призната провизия за очаквани кредитни загуби по активи по договори с клиенти в размер на 8 хил. лв. (2020 г.: 18 хил. лв.)

3. ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Пасивите по договори с клиенти включват предплатени суми от клиенти, свързани с квалифицирани електронни подписи, както и годишни отстъпки върху обем софтуерни разработки, които могат да бъдат оползотворени от клиентите занапред в рамките на следващите 12 месеца. Отстъпките се изчисляват на база разработена методика в Дружеството, изчислени на база оборот от текуща година и се ползват в рамките на следващата отчетна година.

По-долу е представена сумата на признатите приходи от:

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Суми, включени в пасивите по договори с клиенти	2,191	2,245
Търговски отстъпки	54	73
	2,245	2,318

4. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове, нетно	(9)	(8)
<i>Приходи от продажби на дълготрайни активи</i>	726	479
<i>Балансова стойност на продадени дълготрайни активи</i>	(278)	(363)
Печалба от продажба на дълготрайни активи	448	116
Наеми	6	11
Други	66	36
	511	155

5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Основни материали	454	411
Горива и енергия	452	447
Офис и канцеларски материали	138	260
Рекламни материали	85	63
Други	3	21
	1,132	1,202

Разходите за **основни материали** включват: ленти, използвани при персонализация на банкови карти, тонер касети и залепващи флуиди за персонализиращи машини, стикери и тагове за банкови карти, пликове за отпечатване на ПИН писма, материали, използвани при сервизирането на банкомати, смарт карти и консумативи за удостоверителни услуги.

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Сервизни и лицензни такси	7,535	6,926
Консултантски услуги	1,382	1,289
Телекомуникационни услуги	718	724
Реклама	456	260
Текущи ремонти	238	114
Одити и сертифициране	212	190
Данъци и такси	192	139
Поддръжка на офиси	106	101
Застраховки	68	73
Транспорт	61	65
Наеми и охрана	59	63
Обучения	44	64
Други услуги	144	131
	11,215	10,139

В перо Разходи за одит и сертифициране се включват начислени суми на стойност 57 хил. лв. (2020 г.: 60 хил. лв.), за предоставени услуги от регистриран одитор, в т.ч.: независим финансов одит: 26 хил. лв. (2020 г.: 27 хил. лв.) и други услуги, несвързани с одита 31 хил. лв. (2020 г.: 33 хил. лв.).

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Възнаграждения и заплати	16,074	15,116
Вноски по социалното осигуряване	1,964	1,871
Социални придобивки и плащания	1,715	1,358
Начислени суми за неизползвани платени отпуски	108	89
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	15	12
Начислени суми по планове с дефинирани доходи (Приложение № 25)	305	126
	20,181	18,572

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Дарения и награди	64	113
Представителни мероприятия	22	23
Командировки	16	15
Брак на дълготрайни активи	-	11
Други	170	49
	272	211

9. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Приходи от финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата	1	1
Приходи от лихви по предоставени депозити	1	1
Разходи за лихви по задължения за лизинг	(49)	(54)
Разходи за банкови такси	(202)	(139)
	(249)	(191)

10. ПРИХОДИ ОТ ОБЕЗЦЕНКА

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Реинтегрирана обезценка на финансови активи	183	310
Реинтегрирана обезценка/Провизия за очаквани кредитни загуби от обезценка на финансови активи	69	(59)
Реинтегрирана провизия за очаквани кредитни загуби от обезценка на вземания	6	7
	258	258

11. РАЗХОД ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ПЕЧАЛБАТА

Основните компоненти на разхода за данък за периодите, завършващи на 31 декември са:

	2021	2020
	<u>хил. лв.</u>	<u>хил. лв.</u>
<u>Отчет за всеобхватния доход</u>		
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	9,281	7,870
Текущ разход за данък върху печалбата за годината 10% (2020 г.: 10 %)	928	787
Свързани с възникване и обратно проявление на временни разлики	(36)	(121)
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход	<u>892</u>	<u>666</u>
Равнение на разхода за данък върху печалбата, определен спрямо счетоводния резултат	2021	2020
	<u>хил. лв.</u>	<u>хил. лв.</u>
Счетоводна печалба за годината	8,909	6,642
Данък върху печалбата - 10%	891	664
От непризнати суми по данъчни декларации свързани с:		
увеличения – 379 хил. лв. (2020 г. : 365 хил. лв.), с намаления - 370 хил. лв. (2020 г.: 343 хил. лв.)	1	2
	<u>892</u>	<u>666</u>

12. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Към 31 декември *Другият всеобхватен доход* включва само компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата. Те са свързани с актюерски загуби по дългосрочното задължение на Дружеството към персонала по пенсионни планове с дефинирани доходи.

13. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земи и сгради	Машини, съоръжения и оборудване	Транспортни средства	Други	Разходи за придобиване на дълготрайни активи	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност:						
На 1 януари 2020 г.	13,866	32,423	1,147	748	138	48,322
Придобити	-	1,805	-	193	394	2,392
Трансфери	-	-	-	-	-	-
Отписани	(340)	(767)	(129)	(24)	-	(1,260)
На 31 декември 2020 г.	13,526	33,461	1,018	917	532	49,454
Придобити	37	1,824	35	177	167	2,240
Трансфери	384	80	36	32	(532)	-
Отписани	(653)	(3,134)	-	(10)	-	(3,797)
На 31 декември 2021 г.	13,294	32,231	1,089	1,116	167	47,897
Амортизация:						
На 1 януари 2020 г.	3,679	24,532	553	400	-	29,164
Начислена амортизация за годината	319	3,106	201	86	-	3,712
Отписана	-	(754)	(111)	(24)	-	(889)
На 31 декември 2020 г.	3,998	26,884	643	462	-	31,987
Начислена амортизация за годината	348	2,461	172	122	-	3,103
Отписана	(380)	(3,129)	-	(9)	-	(3,518)
На 31 декември 2021 г.	3,966	26,216	815	575	-	31,572
Балансова стойност:						
На 1 януари 2020 г.	10,187	7,891	594	348	138	19,158
На 31 декември 2020 г.	9,528	6,577	375	455	532	17,467
На 31 декември 2021 г.	9,328	6,015	274	541	167	16,325

Към 31.12.2021 г., дълготрайните материални активи на Дружеството включват земи и сгради с балансова стойност 8,948 хил. лв. от които, земи с балансова стойност 1,573 хил. лв. (31.12.2020 г.: земи и сгради с балансова стойност 9,528 хил. лв., от които земи с балансова стойност 1,684 хил. лв.).

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 31 декември 2021 г. в размер на 167 хил. лв. са аванс за транспортно средство на Дружеството.

Към 31.12.2021 г. в състава на имотите, машините и оборудване са включени активи с отчетна стойност в размер на 18,659 хил. лв. (31.12.2020 г.: 20,333 хил. лв.), които са напълно амортизирани, но продължават да се използват в стопанската дейност.

Към 31.12.2021 г. и 31.12.2020 г. няма учредени тежести (ипотеки, залози) върху имотите, машините и оборудването на Дружеството.

14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Програмни и продукти	Вътрешно- генериран и програмни продукти от развойна дейност	Вътрешно- генерирани програмни продукти в процес на разработван е по развойна дейност	Разходи за придобиване на нематериални активи	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Отчетна стойност:					
На 1 януари 2020г.	14,781	2,150	461	1,761	19,153
Придобити	1,698	-	1,159	1,859	4,716
Трансфери	-	798	(798)	-	-
Отписани	(13)	-	-	-	(13)
На 31 декември 2020 г.	16,466	2,948	822	3,620	23,856
Придобити	1,188	-	1,313	4,264	6,765
Трансфери	3,620	1,928	(1,928)	(3,620)	-
Отписани	(6)	-	-	-	(6)
На 31 декември 2021 г.	21,268	4,876	207	4,264	30,615
Амортизация:					
На 1 януари 2020 г.	7,529	955	-	-	8,484
Начислена амортизация за годината	1,521	240	-	-	1,761
Отписана	(13)	-	-	-	(13)
На 31 декември 2020 г.	9,037	1,195	-	-	10,232
Начислена амортизация за годината	1,855	374	-	-	2,229
Отписана	(6)	-	-	-	(6)
На 31 декември 2021 г.	10,886	1,569	-	-	12,455
Балансова стойност:					
На 1 януари 2020 г.	7,252	1,195	461	1,761	10,669
На 31 декември 2020 г.	7,429	1,753	822	3,620	13,624
На 31 декември 2021 г.	10,382	3,307	207	4,264	18,160

Разходите за придобиване на нематериални активи към 31.12.2021 г. в размер на 4,264 хил. лв. се състоят основно от предоставен аванс в размер на 3,319 хил. лв. по дългосрочен договор, сключен през 2017 г. с чуждестранна фирма, наета да достави и внедри нова авторизационна система в Дружеството.

15. ДЪЛГОСРОЧНИ ФИНАНСОВИ АКТИВИ

Дългосрочните финансови активи включват участия в следните дружества:

<i>Дружество</i>	<i>страна</i>	<i>2021</i> <i>хил. лв.</i>	<i>%</i> <i>участие</i>	<i>2020</i> <i>хил. лв.</i>	<i>%</i> <i>участие</i>
Централен депозитар АД	България	53	2.20	3	2.20
ЕСРС	Белгия	39	16.67	39	16.67
Свободна безмитна зона Бургас АД	България	11	2.17	11	2.17
		103		53	

16. ДРУГИ НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

Като други нетекущи активи в отчета за финансовото състояние към 31.12.2021 г. е представена сумата в размер на 1,096 хил. лв., основно представляваща дългосрочно предплатени разходи за сервизно обслужване на сървъри (31.12.2020 г.: 780 хил. лв.).

17. АКТИВИ С ПРАВО НА ПОЛЗВАНЕ

	Наеми	Тъмни влакна	Общо
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Отчетна стойност:			
На 1 януари 2020 г.	1,484	451	1,935
Придобити	359	15	374
Отписани	(198)	-	(198)
На 31 декември 2020 г.	1,645	466	2,111
Придобити	141	-	141
Отписани	(164)	-	(164)
На 31 декември 2021 г.	1,622	466	2,088
Амортизация:			
На 1 януари 2020 г.	198	41	239
Начислена амортизация	249	55	304
Отписана	(48)	-	(48)
На 31 декември 2020 г.	399	96	495
Начислена амортизация	270	57	327
Отписана	(65)	-	(65)
На 31 декември 2021 г.	604	153	757
Балансова стойност:			
На 1 януари 2020 г.	1,286	410	1,696
На 31 декември 2020 г.	1,246	370	1,616
На 31 декември 2021 г.	1,018	313	1,331

	<i>2021</i> <i>хил. лв.</i>	<i>2020</i> <i>хил. лв.</i>
Разходи за амортизация на активи с право на ползване	(327)	(303)
Разходи за лихви за задължения по лизинги	(46)	(54)
Приход от отписване на актив с право на ползване	3	2
Обща стойност, призната в печалбата и загубата	(370)	(355)

Информация за задълженията за лизинг е представена в Приложение № 28.

18. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Материали	379	185
Стоки	337	62
	716	247

Наличните към 31 декември **материали** включват: смарт-карти, пликосе за отпечатване на ПИН писма и др.

Наличните **стоки** се състоят от интегрирани модули и модеми за доокомплектоване на банкомати, картчетци, използвани за предоставяне на удостоверителни услуги.

В наличните материални запаси към 31 декември 2021 г. са включени обезценени запаси с цена на придобиване 4 хил. лв. (31.12.2020 г.: 4 хил. лв.)

19. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И АКТИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Търговски и други вземания

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Вземания от клиенти	4,024	3,283
Провизия на очаквани кредитни загуби	(44)	(44)
	3,980	3,239
Предоставени аванси на доставчици за услуги	217	235
	4,197	3,474

Вземанията от клиенти към 31.12.2021 г. са предимно текущи, непросрочени и се отнасят за услуги, предоставени през месец декември 2021 г. По-голямата част от тях са събрани в началото на 2022 г. Вземанията са в български левове и са безлихвени. Основната част от вземанията са от банки с падеж 15 дни от датата на получаване на фактурата.

Към всяка отчетна дата се прави анализ на необходимостта от обезценка при използване на кредитни рейтинги на банките, а за останалата част Дружеството обезценява всички вземания над 365 дни и прекратените в текущата година договори с клиенти.

Активи по договори с клиенти

Към 31 декември 2021 г., Дружеството има активи по договори с клиенти с брутна балансова стойност 541 хил. лв. (31.12.2020 г.: 301), които нетно от провизия за очаквани кредитни загуби са с балансова стойност 533 хил. лв. (31.12.2020 г.: 283 хил. лв.).

Към 31 декември 2021 г., възрастовият анализ на търговските вземания и активите по договори с клиенти е представен в таблицата по-долу:

19. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И АКТИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	Активи по договори с клиенти	Търговски вземания					
		Дни в просрочие					
		>15	16-30	31-90	91-180	181-365	Общо
Очакван процент на кредитни загуби	1.48	0.51	0.00	0.00	0.00	25.25	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Прогнозна обща брутна балансова стойност в неизпълнение	541	3,701	113	98	13	99	4,565
Очаквана кредитна загуба	(8)	(19)	-	-	-	(25)	(52)
% на обезценка, среден от вземанията и активите по договори по дни	15	37	-	-	-	48	100

Към 31 декември 2020 г., възрастовият анализ на търговските вземания и активите по договори с клиенти е представен в таблицата по-долу:

		Търговски вземания					
		Дни в просрочие					
	Активи по договори с клиенти	>15	16-30	31-90	91-180	181-365	Общо
Очакван процент на кредитни загуби	5.98	0.89	0.00	0.00	0.00	48.57	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Прогнозна обща брутна балансова стойност в неизпълнение	301	3,027	154	59	8	35	3,584
Очаквана кредитна загуба	(18)	(27)	-	-	-	(17)	(62)
% на обезценка, среден от вземанията и активите по договори по дни	29	44	-	-	-	27	100

Към всяка отчетна дата се прави анализ на необходимостта от обезценка при използването кредитния рейтинг на банките за целите на оценяването на очакваните кредитни загуби. Процентите на провизиите се базират на съответните рейтинги. Съществената част от вземанията в Дружеството, предвид дейността му, са от банки и изчисленията са базирани на база кредитния рейтинг на банките. Търговските вземания се провизират, ако са просрочени за повече от една година и не са вземания от банки на 100%.

19. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И АКТИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

По-долу е описано движението в провизията за очакваните кредитни загуби на търговските вземания и активите по договори с клиенти:

	<i>2021</i> <i>хил. лв.</i>	<i>2020</i> <i>хил. лв.</i>
Салдо в началото на годината	62	71
Начислена провизия на очаквани кредитни загуби	17	10
Намалена провизия на очаквани кредитни загуби	(23)	(17)
Отписана обезценка	(4)	(2)
Салдо в края на годината	52	62

20. ДРУГИ ТЕКУЩИ АКТИВИ

Другите текущи активи към 31 декември включват:

	<i>2021</i> <i>хил. лв.</i>	<i>2020</i> <i>хил. лв.</i>
Предплатени разходи	2,723	2,076
Вземания, свързани с гаранции	372	369
Други	97	48
Вземане, корпоративен данък	78	-
	3,270	2,493

В стойността на вземанията, свързани с гаранции е включена предоставена гаранция по договор за добро изпълнение в размер на 220 хил. лв. (31.12.2020 г.: 220 хил. лв. за добро изпълнение).

Предплатени разходи за бъдещи периоди към 31 декември включват:

	<i>2021</i> <i>хил. лв.</i>	<i>2020</i> <i>хил. лв.</i>
Предплатени сервизни и лицензни такси	2,485	1,903
Застраховки	132	106
Предплатени годишни такси	100	60
Абонамент	6	7
	2,723	2,076

Тези разходи ще бъдат признати като текущи в отчета за всеобхватния доход през следващите 12 месеца.

21. СРОЧНИ ДЕПОЗИТИ В БАНКИ

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Срочни депозити с оригинален матуритет от 3 до 6 месеца	2,562	2,744
<i>Провизия за очаквани кредитни загуби от обезценка на срочни депозити с оригинален матуритет от 3 до 6 месеца</i>	<i>(2,508)</i>	<i>(2,691)</i>
	54	53
Срочни депозити в лева, с оригинален матуритет от 6 до 12 месеца	1,008	1,008
	1,062	1,061

Провизията за очакваните кредитни загуби от обезценка са изчислени на база кредитните рейтинги на банките, в които Дружеството е предоставило депозити. В това число се включва и корективът на обезценена на 100% сума по предоставен депозит в банка, обявена в несъстоятелност през м. април 2015 г.

През 2021 г. на Дружеството е изплатена част от предоставените и обезценени на 100% срочни депозити в обявената в несъстоятелност през 2015 г. банка в размер на 183 хил. лв. Дружеството отписва направената през 2015 г. обезценка до размера на получените средства в размер на 183 хил. лв. (Приложение № 10)

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Салдо в началото на годината	2,691	3,149
Трансфер в парични средства и еквиваленти	-	(148)
Отписана обезценка	(183)	(310)
Салдо в края на годината	2,508	2,691

Предоставените депозити са в лева. Към 31.12.2021 г. договорените лихвени равнища са в рамките от 0.00% до 0.05% (31.12.2020 г.: от 0.02% до 0.05%).

22. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Разплащателни сметки в лева	32,628	34,263
<i>Провизия за очаквани кредитни загуби от обезценка на разплащателни сметки в банки</i>	<i>(319)</i>	<i>(388)</i>
	32,309	33,875
Разплащателни сметки във валута	1,050	186
Парични средства в каса	-	3
	33,359	34,064

22. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Корективът за обезценка на паричните средства и парични еквиваленти представлява начислени суми в предходни периоди по предоставени парични средства в банка, обявена в несъстоятелност през м. април 2015 г.

	<i>2021</i> <i>хил. лв.</i>	<i>2020</i> <i>хил. лв.</i>
Салдо в началото на годината	388	181
<i>(Освободена)/Начислена провизия на очаквани кредитни загуби</i>	(69)	59
<i>Трансфер от срочни депозити</i>	-	148
Салдо в края на годината	319	388

Паричните средства по разплащателни сметки във валута са в евро – 537 хил. евро и щатски долари – несъществена сума (31.12.2020 г.: 95 хил. евро и щатски долари – несъществена сума).

Лихвените равнища по разплащателните сметки в евро и лева за 2021 г. са в размер от 0% до 0.005% (2020 г.: от 0% до 0.01%). Разплащателните сметки в щатски долари не се олихвяват.

23. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Структурата на собствения капитал на Дружеството към 31 декември включва:

	<i>2021</i> <i>хил. лв.</i>	<i>2020</i> <i>хил. лв.</i>
Основен акционерен капитал	15,958	15,958
Резерви	45,739	41,616
Нетна печалба за годината	8,017	5,976
Неразпределена печалба	-	3,000
	69,714	66,550

Основен акционерен капитал

Към 31.12.2021 г., регистрираният акционерен капитал на БОРИКА АД е разпределен в 1,063,894 броя напълно платени обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност 15 лв. всяка една (31.12.2020 г.: 1,063,894 броя напълно платени обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност 15 лв. всяка една).

Резервите на Дружеството, включително неразпределената печалба са обобщено представени в таблицата по-долу:

23. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Законови резерви	1,596	1,596
Допълнителни резерви	44,515	40,306
Резерв по МСС 19	(372)	(286)
Неразпределена печалба от текуща година	8,017	5,976
Неразпределена печалба от минала година	-	3,000
	53,756	50,592

Законовите резерви в размер на 1,596 хил. лв. (31.12.2020 г.: 1,596 хил. лв.) включват изцяло сумите за фонд „Резервен“ като са формирани от разпределение на печалбите на двете предишни слели се дружества БОРИКА АД и Банксервиз АД, съгласно изискванията на Търговския закон и уставите на дружествата. Дружеството - БОРИКА – БАНКСЕРВИЗ АД е правопреемник на тези резерви, а в последствие и преименуваното през 2017 г. дружество БОРИКА АД.

Допълнителните резерви в размер на 44,515 хил. лв. (31.12.2020 г. : 40,306 хил. лв.) са формирани по аналогичен на законовите резерви начин - от разпределение на печалбите по решение на акционерите могат да бъдат използвани за разпределение на дивиденди, за увеличение на основния капитал и за покриване на загуби.

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Салдо на 1 януари	40,306	37,492
Разпределение на печалбата за резерви	4,209	2,814
Салдо на 31 декември	44,515	40,306

Дружеството е изплатило дивидент на акционерите си в размер на 4,767 хил. лв. (31.12.2020 г.: 4,000 хил. лв.).

Към 31 декември, **резервите** в размер на 53,756 хил. лв. (31.12.2020 г.: 50,592 хил. лв.), включват и признатата натрупана актюерска загуба в размер на 372 хил. лв. (31.12.2020 г.: 286 хил. лв.), отчетена при последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи съгласно *МСС 19 Пенсионни и други доходи на наети лица*. Частта от резервите, която представлява натрупана актюерска загуба не подлежи на разпределение към собствениците.

Движението на **неразпределената печалба** включва:

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Салдо на 1 януари	8,976	9,814
Разпределение на печалбата за резерви	(4,209)	(2,814)
Плащане на дивиденди	(4,767)	(4,000)
Нетна печалба за годината	8,017	5,976
Салдо на 31 декември	8,017	8,976

24. АКТИВИ/(ПАСИВИ) ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в отчета за финансовото състояние:

Описание на обектите	временна разлика	данък	временна разлика	данък
	2021	2021	2020	2020
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Имоти, машини и оборудване и нематериални активи	2,392	(239)	2,707	(270)
Общо пасиви по отсрочени данъци	2,392	(239)	2,707	(270)
Обезценка на предоставени депозити в банки и парични средства	(2,689)	269	(2,872)	287
Начисления за дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	(892)	89	(722)	72
Начисления за неползвани отпуски	(311)	31	(243)	24
Неизплатени възнаграждения на физически лица	(150)	15	(150)	15
Обезценка на материални запаси	(4)	-	(4)	-
Обезценка на вземания	(10)	1	(17)	2
Общо активи по отсрочени данъци	(4,056)	405	(4,008)	400
Нетно салдо на отсрочени данъци върху печалбата	(1,664)	166	(1,301)	130

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността, отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба през следващите отчетни периоди.

Изменението в салдото на отсрочените данъци за годината е както следва:

Отсрочени данъчни (пасиви)/активи	Салдо на 1 януари 2021 година	Признати в отчета за всеобхватния доход икономия/ (разход)	Салдо на 31 декември 2021 година
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Имоти, машини и оборудване и нематериални активи	(270)	31	(239)
Обезценка на предоставени депозити в банки и парични средства	287	(18)	269
Начисления за дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	72	17	89
Начисления за неползвани отпуски	24	7	31
Неизплатени възнаграждения на физически лица	15	-	15
Обезценка на вземания	2	(1)	1
	130	36	166

24. АКТИВИ/(ПАСИВИ) ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

<i>Отсрочени данъчни активи/(пасиви)</i>	<i>Салдо на 1 януари 2020 година</i>	<i>Признати в отчета за всеобхватния доход икономия/ (разход)</i>	<i>Салдо на 31 декември 2020 година</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Имоти, машини и оборудване и нематериални активи	(416)	146	(270)
Обезценка на предоставени депозити в банки и парични средства	318	(31)	287
Начисления за дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	66	6	72
Начисления за непозвани отпуски	28	(4)	24
Неизплатени възнаграждения на физически лица	11	4	15
Обезценка на вземания	2	-	2
	9	121	130

25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на Дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст (Приложения № 2.3 и 2.14).

Съгласно Кодекса на труда в България, всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи.

За определяне на тези задължения Дружеството е направило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	1,008	896
Разход за лихви за годината	5	6
Разход за текущ стаж за годината	132	112
Плащания през годината	(135)	(62)
Разход за минал стаж за периода	168	-
Ефекти от последващи оценки за годината, в т.ч.:	86	56
<i>Актюерски загуби от корекции, дължащи са на минал опит</i>	64	26
<i>Актюерска (печалба)/загуба от промени в демографските предположения</i>	(31)	-
<i>Актюерски загуби от промени във финансовите предположения</i>	53	30
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	1,264	1,008

Начислени суми в отчета за всеобхватния доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са:

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Разход за текущ стаж	132	112
Разход за лихви	5	6
Призната актюерска загуба	-	8
Разход за минал стаж за периода	168	-
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в печалбата или загубата (Приложение № 7)	305	126
Ефекти от последващи оценки на задълженията към персонала при пенсиониране:		
<i>Актюерски загуби от корекции, дължащи се на минал опит</i>	64	21
<i>Актюерска (печалба)/загуба от промени в демографските предположения</i>	(31)	1
<i>Актюерски загуби от промени във финансовите предположения</i>	53	26
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход (Приложение № 12)	86	48

25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

При определяне на настоящата стойност към 31.12.2021 г. са направени следните актюерски предположения:

- за определяне на дисконтиращия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 0.6% (2020 г.: 0.6%). Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10 годишен матуритет;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на Дружеството и по години е както следва:
 - 2022 г. – 10.0% спрямо нивото от 2021 г.;
 - 2023 г. – 4.0% спрямо нивото от 2022 г.;
 - 2024 г. – 4.0% спрямо нивото от 2023 г.;
 - 2025 г. – 2.0% спрямо нивото от 2024 г.;
 - 2026 г. и всяка следваща година – 2.0% спрямо нивото от предшестващата я година;
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2018 г. - 2020 г. (2020 г.: 2017 г. - 2019 г.);
- темп на текучество – между 2% и 12 % в зависимост от пет обособени възрастови групи (2020 г.: между 0 и 12 %).

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на Дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск, свързан с дълголетие и риск, свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на Дружеството ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефинансиран план, Дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит, а и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява, прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

25. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) с 1% на:

- а. ръста на заплатите*
- б. дисконтовата норма*
- в. текучество*

върху сумата на разходите за текущ стаж и лихви за 2022 г. и респ. върху сегашната стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране, са оценени както следва:

Ефекти върху размера на разходите за 2021 г. от промяна на основните предположения:

	Увеличение	Намаление
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Изменение на ръста на заплатите	51	(48)
Изменение на дисконтовата норма	(49)	53
Изменение на текуеството	(52)	56

Ефекти върху размера на отчетеното задължение към 31.12.2021 г. от промяна на основните предположения:

	Увеличение	Намаление
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Изменение на ръста на заплатите	8	(8)
Изменение на дисконтовата норма	(2)	2
Изменение на текуеството	(9)	9

Средната продължителност на дългосрочното задължение към персонала по плана с дефинирани доходи към 31.12.2021 г. е 8 години (31.12.2020 г.: 7.6 години).

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите три години е както следва:

	<i>суми при пенсиониране по възраст и стаж</i>	<i>суми при пенсиониране по болест</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Плащания през 2022 г.	223	5
Плащания през 2023 г.	78	5
Плащания през 2024 г.	77	5
	378	15

26. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Задължения към доставчици	3,172	1,749
Получени гаранции	16	20
	3,188	1,769

Задълженията към доставчици са безлихвени и по-голямата част от тях са погасени в началото на 2022 г., респ. в началото на 2021 г.

Таблицата по-долу представя **задълженията към доставчици** по вид валута:

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
лева	938	609
евро	1,898	762
щатски долар	336	378
	3,172	1,749

Всички задължения са обичайно с кредитен период от 15 дни от датата на получаване на фактурата.

27. ПАСИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Пасивите по договори с клиенти основно са от оставащи задължения за изпълнение на Дружеството, свързани с предоставяне на услугата по издаване на удостоверения за квалифициран електронен подпис (КЕП).

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Дългосрочна част, в т.ч.:	774	568
Дългосрочна част на използване на КЕП	697	469
Друга предплатена дългосрочна част	77	99
Краткосрочна част, в т.ч.:	2,614	2,312
Краткосрочна част на използване на КЕП	2,401	2,191
Клиенти по аванси	195	67
Търговски отстъпки	18	54
Пасиви по договори с клиенти (Приложение № 3)	3,388	2,880

28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ЛИЗИНГ

В състава на задълженията за лизинг попадат два вида лизинги. Лизинг за наеми на помещения, които Дружеството е наело за търговски обекти, свързани с дейността му, както и наети линии от мобилни оператори и други.

По-долу са представени балансовите стойности на задължения по лизинги и движенията през годината:

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Към 1 януари	1,658	1,722
Придобити	153	407
Отписани	(65)	(131)
Плащания	(363)	(340)
Към 31 декември	1,383	1,658
Текущи	361	350
Нетекущи	1,022	1,308

По-долу е представена информация за матуритетната структура на задълженията за лизинг:

31 декември 2021	Общо	по-малко от 1 година	1-2 години	2-3 години	3-4 години	4-5 години	5-7 години	7-10 години	Повече от 10 години
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Наеми	1,079	302	80	90	157	60	390	-	-
Тъмно влакно	304	59	-	30	-	-	-	215	-

Информация за активите с право на ползване е представена в Приложение № 17.

29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДРУГИ ДАНЪЦИ

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Данък върху доходите на физически лица	369	411
Данък добавена стойност	167	181
Данъци при източника и други данъци	37	29
	573	621

Данъчните задължения на Дружеството към 31.12.2021 г. са текущи. До датата на издаване на отчета на Дружеството не са извършени ревизии и проверки.

За двете предишни слели се дружества, извършените проверки и ревизии са както следва:

а) БОРИКА АД:

- Данъчна проверка по Закона за корпоративното подоходно облагане – до 31.12.2005 г.
- Данъчна проверка по ЗДДС – до 31.12.2005 г.
- Национален осигурителен институт – до 30.06.2004 г.

29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДРУГИ ДАНЪЦИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

б) Банксервиз АД:

- Данъчна проверка по Закона за корпоративното подоходно облагане – до 31.12.2002 г.
- Данъчна проверка по ЗДДС – до 31.12.2002 г.
- Национален осигурителен институт – до 11.08.2010 г.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество-данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

30. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

	<i>2021</i> <i>хил. лв.</i>	<i>2020</i> <i>хил. лв.</i>
Задължения за социално осигуряване върху текущи задължения	347	346
Задължения по неизползвани компенсироеми отпуски	273	214
Текущи задължения за възнаграждения	150	150
Задължения за социално осигуряване върху неизползван отпуск	38	29
	808	739

31. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица и вид свързаност

Българска народна банка (БНБ) притежава 36.11% (31.12.2020 г.: 36.11%) от капитала на Дружеството, като се явява основен акционер-инвеститор, а Дружеството - нейно асоциирано предприятие.

Сделки със свързани лица

Осъществените през 2021 година и 2020 година сделки с Българска народна банка са, както следва:

	<i>2021</i> <i>хил. лв.</i>	<i>2020</i> <i>хил. лв.</i>
Доставки, в т.ч.:	240	145
Предплатени разходи	130	60
Доставка на услуги	110	85
Продажби, в т.ч.:	608	512
Разработване и поддръжка на софтуер	462	382
Обработка и пренос на информация	82	72
Услуги по БИСЕРА	48	46
Други	16	12

По решение на Общото събрание на Борика АД към 31.12.2021 г. е изплатен дивидент на БНБ в размер на 1,721 хил. лв. (31.12.2020 г.: 1,444 хил. лв.).

Условията на сделките със свързани лица са по договорени цени.

Открити разчети със свързани лица

Към 31.12.2021 г., вземанията от свързани лица са в размер на 94 хил. лв. (31.12.2020 г.: 132 хил. лв.)

Към 31.12.2021 г., задълженията към свързани лица са в размер на 97 хил. лв. (31.12.2020 г.: 4 хил. лв.).

Възнаграждения на ключов управленски персонал

Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват заплати и други краткосрочни доходи в размер на 1,090 хил. лв. през 2021 г. (2020 г.: 1,076 хил. лв.).

32. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност Дружеството е изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, лихвен и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите на прогнозиране на финансови пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състояние на Дружеството.

Текущо, финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от Дружеството, да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на извършваните от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Категории финансови инструменти:

	2021 хил. лв.	2020 хил. лв.
Финансови активи		
Дългосрочни финансови активи	103	53
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	38,497	38,411
Търговски вземания и други вземания	4,076	3,286
Срочни и гаранционни депозити в банки	1,062	1,061
Парични средства и парични еквиваленти	33,359	34,064
Общо финансови активи	38,600	38,464
Финансови пасиви		
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:		
Задължения към доставчици	3,172	1,749
Общо финансови пасиви	3,172	1,749

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено Дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Пазарен риск

а) Валутен риск

Дружеството не е изложено на значителен валутен риск, защото почти изцяло неговите операции и сделки са деноминирани в български лева и/или евро, доколкото последното е с фиксиран курс спрямо лева по закон. То поддържа и определени валутни експозиции, деноминирани в щатски долари под формата основно на банкови депозити и текущи сметки с парични средства, необходими предимно за осигуряване на бъдещи разплащания по доставки на активи за дейността, деноминирани в щатски долари.

32. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Пазарен риск (продължение)

а) Валутен риск (продължение)

За контролиране на валутния риск, в Дружеството има процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания и начина на инвестирането на паричните средства в щатски долари. През 2021 г. и 2020 г., Дружеството е продало значителна част от щатските си долари, с което е минимизирало риска от евентуални бъдещи загуби в резултат на промяната в курса на долара спрямо лева.

Таблиците по-долу обобщават експозицията на Дружеството към валутния риск

31 декември 2021 година	USD	EUR	български лева	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи				
Дългосрочни финансови активи	-	39	64	103
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	70	1,178	37,249	38,497
Търговски вземания и други вземания	70	128	3,878	4,076
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	-	1,062	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	-	1,050	32,309	33,359
Общо финансови активи	70	1,217	37,313	38,600
Финансови пасиви				
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:				
Задължения към доставчици	336	1,898	938	3,172
Общо финансови пасиви	336	1,898	938	3,172
31 декември 2020 година	USD	EUR	български лева	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи				
Дългосрочни финансови активи	-	39	14	53
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	76	249	38,086	38,411
Търговски вземания и други вземания	76	65	3,145	3,286
Срочни депозити в банки	-	-	1,061	1,061
Парични средства и парични еквиваленти	-	184	33,880	34,064
Общо финансови активи	76	288	38,100	38,464
Финансови пасиви				
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:				
Задължения към доставчици	19	608	1,122	1,749
Общо финансови пасиви	19	608	1,122	1,749

32. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Пазарен риск (продължение)

а) Валутен риск (продължение)

Валутният риск спрямо промените на курса на българския лев спрямо щатския долар се наблюдава текущо, като Дружеството поддържа парични средства в щатски долари в рамките на прогнозните плащания в тази валута.

Анализ на валутната чувствителност

В таблицата по-долу е представена валутната чувствителност на валутната експозиция на Дружеството спрямо щатския долар при 10% увеличение/намаление на текущите обменни курсове на българския лев спрямо щатския долар на база структурата на валутните активи и пасиви към 31 декември и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал.

	USD	
	2021	2020
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Финансов резултат (печалба или загуба) +	(24)	(27)
Собствен капитал (натрупани печалби) +	(24)	(27)
Финансов резултат (печалба или загуба) -	24	27
Собствен капитал (натрупани печалби) -	24	27

При увеличение с 10% на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на Дружеството (след облагане) би бил 24 хил. лв. за 2021 г. (за 2020 г.: 27 хил. лв.). Съответно същият ефект би имало и върху собствения капитал.

При намаление с 10% на курса на щатския долар спрямо българския лев крайният ефект върху печалбата на Дружеството (след облагане) би бил равен и реципрочен на посочения по-горе при увеличението.

Ръководството е на мнение, че посоченият по-горе анализ на валутната чувствителност на база балансовата структура на валутните активи и пасиви отразява и валутната чувствителност на Дружеството за съответния период (отчетна година).

б) Ценови риск

Дружеството не е изложено на ценови риск за негативни промени в цените на услугите и стоките, обект на неговите операции, защото те са специфични за определен кръг клиенти и доставчици и има установени процедури за периодично актуализиране спрямо промените на пазара. Също така, то няма практика да инвестира активно в ценни книжа. Инвестициите му в дългосрочни финансови активи са в затворени дружества, чиито акции не се търгуват.

в) Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност на финансиране на стопанската си дейност. Дружеството генерира и разполага с достатъчно собствени оборотни средства и не ползва привлечени кредитни ресурси. Текущо, матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансовия отдел, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания. За свободните средства се обмисля временно инвестиране при най-добри лихвени равнища – основно в банкови депозити с матуритет от 6 до 12 месеца.

32. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

в) Ликвиден риск (продължение)

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни активи и пасиви на Дружеството към датата на отчета за финансовото състояние, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет и парични потоци. Таблицата е изготвена на база недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която вземането, респ. задължението е изискуемо.

31 декември 2021 година	>15	16-30	31-90	91-180	181-365	>365	Общо
	дни	дни	дни	дни	дни	дни	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи							
Дългосрочни финансови активи	-	-	-	-	-	103	103
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	37,041	209	1,107	66	74	-	38,497
Търговски вземания и други вземания	3,682	209	98	13	74	-	4,076
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	-	1,009	53	-	-	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	33,359	-	-	-	-	-	33,359
Общо финансови активи	37,041	209	1,107	66	74	103	38,600
Финансови пасиви							
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:							
Задължения към доставчици	-	3,172	-	-	-	-	3,172
Общо финансови пасиви	-	3,172	-	-	-	-	3,172
31 декември 2020 година	>15	16-30	31-90	91-180	181-365	>365	Общо
	дни	дни	дни	дни	дни	дни	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи							
Дългосрочни финансови активи	-	-	-	-	-	53	53
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	37,064	201	1,067	61	18	-	38,411
Търговски вземания и други вземания	3,000	201	59	8	18	-	3,286
Срочни депозити в банки	-	-	1,008	53	-	-	1,061
Парични средства и парични еквиваленти	34,064	-	-	-	-	-	34,064
Общо финансови активи	37,064	201	1,067	61	18	53	38,464
Финансови пасиви							
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:							
Задължения към доставчици	-	1,749	-	-	-	-	1,749
Общо финансови пасиви	-	1,749	-	-	-	-	1,749

32. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

г) Риск на лихвоносните парични потоци

В структурата на активите и пасивите на Дружеството лихвоносните финансови инструменти имат изразен дял в паричните средства по текущи банкови сметки и предоставени срочни банкови депозити. Затова приходите и оперативните парични потоци са повлияни от промените в пазарните лихвени равнища на депозитите. Основната част от лихвоносните активи (парични средства и парични еквиваленти) са с плаващ лихвен процент. Ръководството текущо наблюдава и разпределя матуритетната структура на депозитите по начин, който да осигури минимизиране на ефекта от евентуална негативна за Дружеството промяна в пазарните лихвени равнища.

Към 31.12.2021 г. и към 31.12.2020 г., Дружеството не е изложено на лихвен риск от своите дългосрочни и краткосрочни задължения, защото те са обичайно търговски и не са лихвоносни (и за двете представени години).

31 декември 2021 година	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	безлихвени	Общо
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Финансови активи				
Дългосрочни финансови активи	-	-	103	103
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	33,358	1,062	4,077	38,497
Търговски вземания и други вземания	-	-	4,076	4,076
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	1,062	-	1,062
Парични средства и парични еквиваленти	33,358	-	1	33,359
Общо финансови активи	33,358	1,062	4,180	38,600
Финансови пасиви				
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:				
Задължения към доставчици	-	-	3,172	3,172
Общо финансови пасиви	-	-	3,172	3,172
31 декември 2020 година	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	безлихвени	Общо
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Финансови активи				
Дългосрочни финансови активи	-	-	53	53
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:	34,060	1,061	3,290	38,411
Търговски вземания и други вземания	-	-	3,286	3,286
Срочни и гаранционни депозити в банки	-	1,061	-	1,061
Парични средства и парични еквиваленти	34,060	-	4	34,064
Общо финансови активи	34,060	1,061	3,343	38,464
Финансови пасиви				
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, в т.ч.:				
Задължения към доставчици	-	-	1,749	1,749
Общо финансови пасиви	-	-	1,749	1,749

32. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

д) Кредитен риск

Основните финансови активи на Дружеството са под формата на парични средства, текущи и срочни депозитни банкови сметки, търговски и други краткосрочни вземания.

При осъществяване на своята дейност Дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някой от контрагентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него.

Финансовите активи на Дружеството са концентрирани в две групи: парични средства и вземания от клиенти. За ограничаване на риска относно паричните средства, политика на Дружеството е да оперира само с финансови институции в България с репутация и ликвидна стабилност. Едновременно, те се явяват и негови акционери.

По отношение на клиентите, които са основно банките в България, политиката на Дружеството е да извършва продажбите си при условията на незабавно плащане. Събираемостта и концентрацията на вземанията се контролират текущо и стриктно от финансово счетоводния отдел, съгласно установената политика на Дружеството. За целта, ежедневно се прави преглед на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва равнение и анализ. Поради това е установен обичаен кредитен период и респ. събираемост в рамките на 15 дни.

Най-голяма концентрация на вземания към 31.12.2021 г. и към 31.12.2020 г., изчислена като относителен дял спрямо балансовата стойност на търговските вземания, Дружеството има към следните клиенти:

2021			2020		
Клиент	хил. лв.	Отн. дял %	Клиент	хил. лв.	Отн. дял %
клиент 1	994	23.68%	клиент 1	789	22.72%
клиент 2	375	8.93%	клиент 2	302	8.70%
клиент 3	279	6.65%	клиент 4	263	7.57%
клиент 4	238	5.66%	клиент 3	204	5.87%

Концентрацията на вземанията от търговски банки по предоставени парични средства в разплащателни сметки и срочни депозити към 31.12.2021 г. и към 31.12.2020 г., изчислена като относителен дял спрямо балансовата стойност на паричните средства и парични еквиваленти и депозити в банки е както следва:

2021			2020		
Клиент	хил. лв.	Отн. дял %	Клиент	хил. лв.	Отн. дял %
банка 1	6,637	19.28%	банка 3	5,821	16.57%
банка 2	5,654	16.43%	банка 2	5,686	16.19%
банка 3	5,648	16.40%	банка 1	5,177	14.74%
банка 4	5,279	15.34%	банка 4	4,997	14.23%

32. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала, Дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите и стопански ползи на другите заинтересовани лица от и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитал. Ръководството не е идентифицирало потенциални рискове и несигурности, в следствие на COVID 19, които биха повлияли върху оценката за действащо предприятие.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала си. Характерното за него е, че то традиционно финансира дейността си от собствените си генерирани печалби.

Справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските и други краткосрочни вземания и задължения, и банковите депозити, Дружеството очаква да реализира тези финансови активи чрез получаване на парични потоци, които представляват плащания по главници и лихви. Затова, те се представят по тяхната амортизирана стойност. Също така, голямата част от финансовите активи и пасиви са краткосрочни по своята същност (търговски вземания, банкови депозити и търговски задължения) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност. Изключение от това правило са част от инвестициите в други дружества като малцинствено участие, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което е прието те да се представят по цена на придобиване (себестойност).

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар на финансови инструменти в България, със стабилност, достатъчни обеми и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени, поради което се използват други алтернативни оценъчни методи и техники.

Ръководството на Дружеството счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

33. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

На 24 февруари 2022 г. Русия нападна Украйна. Нападението е определено като най-сериозната военна обстановка в Европа след края на Втората световна война. Продължаващите военни действия в Украйна и свързаните с нея санкции срещу Руската Федерация, може да имат въздействие върху европейските икономики и в световен мащаб.

Към момента на изготвяне на отчета БОРИКА АД няма пряка експозиция към Украйна, Русия или Беларус, както и няма идентифицирани преки и непреки ефекти и несигурности произтичащи от създалата се ситуация. Ръководството счита, че непосредственото въздействие върху дейността и операциите на БОРИКА АД е лимитирано.

Ръководството счита, че и по-дългосрочното въздействие би било незначително, но на този етап не е в състояние да го оцени надеждно, тъй като събитията се развиват ежедневно.

33. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Независимо от това към датата на този финансов отчет БОРИКА АД продължава обичайната си дейност и изпълнява задълженията си навреме и поради това продължава да прилага принципа на действащото предприятие като база за изготвяне на финансовия отчет.

Не са настъпили други събития след датата на отчета за финансовото състояние, които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания във финансовия отчет на Дружеството за годината, приключваща на 31 декември 2021 г.